

Täysistunto

Keskiviikko 13.5.2026 klo 14.00—19.26

12. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työsopimuslain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 199/2025 vp
Valiokunnan mietintö TyVM 1/2026 vp

Ensimmäinen käsittely

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 12. asia. Käsittelyn pohjana on työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan mietintö TyVM 1/2026 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä. — Yleiskeskustelu alkaa. Valiokunnan puheenjohtaja, edustaja Satonen, esittelypuheenvuoro, olkaa hyvä.

Keskustelu

17.24 **Arto Satonen kok** (esittelypuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Kyse on siis työsopimuslain muuttamisesta, ja esittelen nyt valiokunnan siitä tekemän mietinnön. Mietintö sisältää myös kaksi vastalauseetta, joista varmaan sitten kuullaan perusteluineen tämän keskustelun yhteydessä.

Tällä hetkellä Suomen työmarkkinoiden suurin ongelma on avoimien työpaikkojen vähäisyys, ja tämän esityksen tavoitteena on purkaa työllistämisen esteitä ja vahvistaa erityisesti pk-yritysten toimintaedellytyksiä. Näitä tavoitteita työelämä- ja tasa-arvovaliokunta pitää tärkeinä ja puoltaa tämän lain hyväksymistä tietyin muutoksin.

Tässä on kyse kolmesta eri asiasta.

Ensimmäinen on se, että lakiesityksen mukaan jatkossa määräaikaisen työsopimuksen voisi työnantajan aloitteesta tehdä enintään vuoden ajaksi ilman laissa edellytettyä perusteltua syytä. Alkuperäisessä esityksessä oli mahdollista jakaa tämä vuoden aika kolmeen eri jaksoon, mutta siitä valiokunnan mietintöesityksessä on luovuttu, eli nyt se jakso voi olla vain yksi jakso ja enintään vuoden ajaksi. Jos se jakso on lyhyempi kuin vuosi, niin silloin se on vain se yksi jakso kuitenkin. Sen jälkeen on tehtävä, jos työsuhde jatkuu, joko toistaiseksi jatkuva tai perusteltu määräaikainen työsopimus. Tämä oli siis ensimmäinen kohta.

Lisäksi valiokunta teki sellaisen muutoksen, että kun tässä on kyse aina uudesta työsopimuksesta, niin jos se tehdään saman henkilön kanssa, jonka kanssa on tehty aiemmin, niin se aika silloin, koska voidaan tehdä uudelleen ilman perustetta oleva määräaikainen työsopimus saman henkilön kanssa, oli hallituksessa kaksi vuotta, mutta se muutettiin viiteen vuoteen. Tämä muutos tehtiin nimenomaan sen takia, että joissain pitkissä perhevaapautilanteissa, joissa ollaan esimerkiksi useampi lapsi saatu, on ollut mahdollista, että tämä kaksi vuotta olisi jäänyt lyhyeksi ajaksi, ja sen takia tämä muutettiin viiteen vuoteen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2026 vp

Nämä valiokunnan tekemät muutokset ovat tämän mietinnön mukaan erityisen myönteisiä nimenomaan esitysten tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusvaikutusten kannalta.

Toisena asiana tässä esityksessä on työnantajan takaisinottovelvollisuudesta luopuminen siinä tilanteessa, jossa työsuhteessa olevien työntekijöiden lukumäärä säännöllisesti on vähintään 50, ja tämä muutos keventää hallinnollista taakkaa erityisesti pk-yrityksissä.

Kolmantena asiana tässä on lomautusilmoitusajan lyhentäminen 14 päivästä 7 päivään, ja samalla säädettäisiin mahdollisuudesta sopia työpaikkakohtaisesti lakiin perustuvan lomautusilmoitusajan noudattamisesta. Lomautusilmoitukseen liittyen säädettäisiin myös niin sanotusta vastaanotto-olettamasta. Tämä siis tarkoittaa sitä, että voidaan sopia, että tämä lomautusilmoitusaika lyhenee puoleen. Tämän sopimuksen voi tehdä työntekijöiden puolelta ja ensisijaisesti luottamusmies tai luottamusvaltuutettu tai sitten yhteistoimintanedustaja. Tämäkin oli valiokunnan tekemä pieni muutos. Näillä kaikilla henkilöillä on tehostettu työsuhdeturva, joka tietysti takaa sitten sen neuvottelumahdollisuuden. Eli nämä pienet täsmennykset tähän tehtiin. Tässä on kyse siitä, että jos tämä lomautusilmoitusaika päätetään lyhentää, niin se helpottaa silloin vaikeuksissa olevan yrityksen toimintaa, koska usein yritys on aika isoissa vaikeuksissa, jos se joutuu lähtemään irtisanomisiin tai lomautuksiin, ja se samalla suojaa myöskin jäljellä olevia työpaikkoja.

Arvoisa rouva puhemies! Vielä lopuksi: Valiokunta on päättänyt tehdä lausuman, jonka luen tässä sanasta sanaan: ”Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto seuraa tarkoin ja arvioi ilman perusteltua syytä tehtäviä määräaikaista työsuhteita koskevien säännösten sukupuolivaikutuksia ja ryhtyy tarvittaessa korjaaviin toimiin, jos hallituksen esityksen vaikutusarvioissa mainitut naisten työmarkkina-aseman heikennykset toteutuvat käytännössä. Selvitys seurannan ja arvioinnin tuloksista on annettava työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle vuoden 2029 loppuun mennessä.”

Eli näillä mainitsemillani muutoksilla valiokunta siis puoltaa tämän lakiesityksen etenemistä, ja kuten totesin alussa, tästä on tehty valiokunnassa kaksi vastalauseita, jotka varmaan täällä sitten erikseen esitellään. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitokset puheenjohtajalle esittelystä. — Ja sitten menemme puhujalistaan. Edustaja Lyly, olkaa hyvä.

17.30 Lauri Lyly sd: Arvoisa rouva puhemies! Tähän alkuun on sanottava, että SDP ei hyväksy tämänkaltaista työelämän kehittämistä. Tässä viedään työelämää täysin väärään suuntaan ja sellaiseen tilanteeseen, jossa määräaikaista työsuhteita pitäisi mieluummin vähentää kuin lisätä, ja sitten tämä koskee erityisesti naisia ja nuoria, kaikkein haavoittuvimmassa työmarkkinatilanteessa olevia ihmisiä käytännössä. Eli tämä suunta on Orpon—Purran hallituksen nykyisen kaltainen jatkumo, jossa mennään koko ajan niin, että palkansaajapuoli joustaa ja palkansaajapuolelle lisätään velvoitteita ja heikennetään sen asemaa.

Arvoisa rouva puhemies! Vaikka Orpon—Purran hallitus jatkaa tällä linjalla, joka lisää turvattomuutta työelämässä ja vie Suomea pois pohjoismaisen sopimisen linjalta, niin tämän lakiesityksen osalta täytyy sanoa, että onneksi tässä kävi myös niin, että tämän käsittelyn aikana tuli muutoksia tähän lakiesitykseen. Ne ovat pieniä muutoksia, mutta taisi olla ensimmäinen sellainen muutos, jossa hallituspuolueitten sisältäkin tuli muutostoiveita, että lakiesitystä muutetaan. Puolueitten naisjärjestöt olivat tässä erittäin aktiivisia, ja ay-liike on tätä vastustanut jyrkästi. Se on kyllä tehnyt kaikkia muitakin lakiesityksiä, mutta onneksi tähän tuli vielä muutakin voimaa mukaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2026 vp

Arvoisa rouva puhemies! Tässä on monia muutoksia, jotka ovat ongelmallisia. Ensinnäkin tämä perusteettomien määräaikaisten työsuhteitten synnyttäminen tarkoittaa sitä, että meille tulee entistä enempi ketjuja määräaikaisten työsuhteitten osalta. Ensin tulee tämä perusteeton, ja sen jälkeen voidaan sopia perusteella määräaikainen, ja sitten toinen vaihtoehto on toistaiseksi voimassa oleva sopimus. Mutta käytännössä tämä tuo lisää määräaikaisia työsopimuksia.

Tässä hallitus on koko ajan korostanut, että tämä edesauttaa pk-yritysten toimintaedellytyksiä ja niitten vahvistamista ja rekrytointikynnyksen madaltamista. Silti lakiesitys on kaikkia koskeva. Se koskee niin pieniä kuin suuriakin yrityksiä ja erityisesti julkista puolta, jossa joka neljäs työsuhte on jo määräaikainen. Me olemme viemässä määräaikaisuutta sinne suuntaan, missä sitä jo on aivan valtavasti.

Arvoisa rouva puhemies! Esitys on myös EU:n määräaikaisdirektiivin vastainen, jonka nimenomaisena tarkoituksena on vähentää määräaikaisten työsopimusten käyttöä ja estää epäedullisempien työehtojen soveltaminen määräaikaisiin työsuhteisiin. Tämä vie asioita juuri päinvastaiseen suuntaan, jotka eivät kuulu suomalaiseen työelämään ollenkaan.

Määräaikaisilla työsuhteilla nimenomaan lisätään työntekijöiden epävarmuutta ja sitä, että näillä on myös taloudellisia vaikutuksia heidän siviilielämäänsä. Määräaikaisuus yleisesti ottaen lisää perhe- ja raskaussyrjintää, ja tämä kun osuu vielä erityisesti nuoriin naisiin, niin se heikentää edelleen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista suomalaisessa työelämässä. Määräaikaisten työsopimusten käyttö on jo nyt niin yleistä, että sitä ei tarvitsisi enää tehdä. Raskaus- ja perhevapaasyrjintä on yleisin syy tasa-arvovaltuutetun työelämäsyRJinnän yhteydenotoissa. Sieltä tulee eniten kommentteja.

Arvoisa rouva puhemies! Kun katsotaan tätä lakiesitystä, niin tässä viedään tilannetta sillä tavalla ongelmalliseen suuntaan, että tämän pitäisi olla helpottava yritysten kannalta, mutta tosiasiaa tämä lisää hallinnollista taakkaa, koska tähän luodaan taas uusia järjestelyjä määräaikaisuuksien osalta.

Hallituksen ei olisi pitänyt tuoda tätä lakiesitystä lainkaan eduskuntaan, koska tämä on sisällöllisesti näin heikosti valmisteltu, ja oltaisiin tarvittu parempaa valmistelua ja yleensä määräaikaisuuksien vähentämiseen tähtäviä esityksiä eikä sen lisäämiseen liittyviä esityksiä.

Arvoisa rouva puhemies! Työsopimuslaissa nimenomaan lähdetään siitä, että toistaiseksi voimassa oleva työsopimus on työsopimuksen perustyyppi, johon määräaikainen työsopimus muodostaa poikkeuksen, ja tälläkin esityksellä viedään tätä työsopimuslain isoa rakennetta väärään suuntaan. Näitten osalta voi sanoa, että työelämän peruslähtökohtia rikotaan kaiken kaikkiaan erittäin paljon.

Arvoisa rouva puhemies! Tässä on niin paljon asiaa, että jatkan seuraavassa puheenvuorossa. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Satonen, vastauspuheenvuoro.

17.36 Arto Satonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Täytyy sanoa, että en pysty kyllä lainkaan ymmärtämään tätä SDP:n linjaa. Kun kaikkein suurin ongelma tällä hetkellä työmarkkinoilla on se, että meillä ei ole riittävästi avoimia työpaikkoja, ja esimerkiksi maaliskuussa 2026 julkaistun nuorisobarometrin mukaan nuorista 70 prosenttia kertoi kokevansa paineita työn saamisesta, niin kyllä sellaisessa tilanteessa se, että ihminen saa vaikka määräaikaisen työsuhteen, on paljon parempi kuin se, ettei saa työsuhdetta

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2026 vp

ollenkaan. Ja kun on tämä ajatusmalli siitä, että tämä lakiesitys vain ikään kuin muuttaa vakituisia työsuhteita määräaikaisiksi mutta ei johtaisi siihen, että rekrytointikynnys alenee ja syntyy uusia työsuhteita, niin näin ei todellakaan ole. Tiedän kyllä, että tälle ei voida laskea — valtiovarainministeriö ei kykene laskemaan — työllisyysvaikutuksia, koska heillä ei ole sellaisia laskentamalleja, mutta tämä nimenomaan on se, millä rekrytointikynnystä alennetaan. Se on iso asia, kun uusi työntekijä palkataan yritykseen, ja se kynnys on saata-va alemmaksi.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Tässä on nyt pyydetty useita vastauspuheenvuoroja. — Edustaja Suhonen.

17.38 **Timo Suhonen sd** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Edustaja Satonen puhui kyllä ihan selvästi siitä, että tämän esityksen, mikä meillä nyt on käsiteltyssä, ei todellakaan välttämättä pystytä osoittamaan tuovan parantavaa työllisyyttä tai talousvaikutuksia, aivan kuten ei ole osoitettu niiden aiempienkaan teidän tekemienne työelämäuudistusten. Ja kun edustaja Satonen on tainnut jossain todeta, että olisi tullut paljonkin uusia työpaikkoja mutta ne eivät vain ole vielä realisoituneet, niin tähän on vähän niin kuin sama malli tässä asiassa. En antaisi paljon arvoa, edustaja Satonen, sille näkemykselle, minkä toitte esiin, että tämä olisi äärimmäisen tärkeää työllisyyden näkökulmasta. Ei ole. Tämä on ihan sitä samaa kauraa, mitä olette tuoneet aiemmissa, muissa työelämäpäätöksissä ja -esityksissä, missä työntekijöitten asemaa tullaan merkittävästi heikentämään, valitettavasti.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Malm.

17.39 **Niina Malm sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kun nuorilta työntekijöiltä kysyy, mitä he suunnittelevat elämässä, niin yhä useamman osalta vastaus on ollut viime aikoina ”ensi viikkoa tai ehkä ensi syksyä, jos työt jatkuvat”. Tämä ei ole mikään yksittäinen tarina. Tämä on ihan sitä arkea, mitä nuorten kanssa keskustelussa tulee.

Määräaikaisuuksista on tämän hallituksen esityksen kautta tulossa oma instituutiosi, oma tapansa hyväksikäyttää sitä, että ihmiset eivät pysty suunnittelemaan omaa tulevaisuuttaan. Kun samaan aikaan hallitus täällä vaatii päivästä toiseen, että ei pidä pelotella, ei pidä tehdä sitä ja pitää luoda tulevaisuususkoa, niin tällaisilla päätöksillä hallitus juuri murtaa nuorten tulevaisuususkoa, kun ei ole uskoa siihen, että työt jatkuvat, että oma toimeentulo on turvattu ja että voi haaveilla siitä omasta autosta tai mahdollisesti tulevaisuudessa omasta asunnosta tai omasta perheestä. Tämä esitys on nuorille ja varsinkin nuorille naisille aivan kestäättömän kamala.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lyly.

17.40 **Lauri Lyly sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tässä vielä unoh-tuu koko ajan, kun aina verrataan Eurooppaan ja muualle, että me ollaan viidenneksi korkeimmalla määräaikaisten työsuhteitten määrässä Euroopassa. [Vasemmalta: Jo nyt!] Eli meillä on liikaa määräaikaisia työsuhteita tällä hetkellä, ja meidän pitäisi pyrkiä toiseen suuntaan. Nämä tämän suuntaiset esitykset ovat viemässä senkin takia ihan väärään suuntaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2026 vp

Sitten tähän työsuhteitten synnyttämiseen: Kun meillä perusteen mukaisesti voi synnyttää määräaikaisen työsuhteen, niin se on se oikea tapa, jos haluaa tätä kautta ottaa joksikin aikaa työsuhteen, mutta siinä pitää olla peruste. Yleensä ottaen kaikkein suurin syy tähän, että ei ole niitä määräaikaisia työsuhteita tai mitään työsuhteita, on tämä aneeminen taloustilanne, jossa hallitus on itse mokannut tilanteen niin, että meillä ei ole työpaikkoja. Meillä on avoimia työpaikkoja todella vähän koko ajan, ja ei edes niitä määräaikaisia ole käytännössä ollenkaan. Kyllähän pääsyy on siellä, että yleensä talous ei vedä, eikä se, etteikö voisi palkata tällä hetkellä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lindtman.

17.41 **Antti Lindtman sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Arvostan sitä, että puheenjohtaja Satonen on käymässä täällä tätä keskustelua tärkeästä asiasta, juuri muita Hännisen lisäksi kokoomuksesta täällä nyt valitettavasti ei ole. [Arto Satonen: PS:n valiokuntavastaava on myös!] — Kokoomuksesta ei muita olekaan, totesin. Tämä kohdistuu nyt, arvoisa puhemies, ennen kaikkea kokoomukseen ja Satoseen.

Meidän talouden suurimpia ongelmia on luottamuksen puute. Ihmiset kokevat epävarmuutta omassa arjessaan, epävarmuutta työttömyydestä, epävarmuutta huomimisesta, epävarmuutta työelämässä, ja siksi eivät ole uskaltaneet kuluttaa. Se on näkynyt monta vuotta. Edustaja Satonen, nyt te edelleen lisäätte epävarmuutta työelämässä. Mitään takeita ei ole siitä, etteikö tällä itse asiassa korvata vakituisia työsuhteita, niin kuin hallituksen esityksessä myöskin viitattiin, että on mahdollista, että käy. Mutta eniten minua kiinnostaa, miksi te olette kokoomuksessa niin kovakorvaisia suomalaisille naisille. Kaikki poliittiset naisjärjestöt ovat toivoneet, [Puhemies koputtaa] että tämä esitys olisi palautettu, ja myös kokoomusnaiset ovat ottaneet kantaa. Miksi te ette kuuntele edes teidän omia naisianne?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Satonen.

17.42 **Arto Satonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Valiokunta teki tähän kaksi täsmämuutosta, kuten tässä mainittiin, mutta puhutaanpas nyt itse tästä asiasta. Se on totta, että meillä Suomessa on aika paljon määräaikaisia työsuhteita, nimenomaan perusteltuja määräaikaisia työsuhteita. Niitä on erityisesti julkisella sektorilla, ja siellä onkin hyvä kysymys, kuinka moni täälläkin olevasta väestä on esimerkiksi hyvinvointialueiden hallinnossa. Miksi siellä ei tehdä sellaisia ratkaisuita? Itse olen ollut tekemässä Pirkanmaan sairaanhoitopiirin hallituksessa aikoinaan päätöstä, jolla sijaisia vakinaistettiin iso määrä. Sen jälkeen heitä vain sitten siirrettiin eri osastoille, mutta he olivat vakituisessa työsuhteessa ja heidän määräaikainen työsuhteensa lopetettiin. Siellä se on mahdollista. Nyt me puhumme siitä, että joku pieni yrittäjä hakee ensimmäistä tai uutta työntekijää, mikä on hänelle iso riski. Siinä suhteessa, että se kynnys alenee, se tuo niitä uusia työpaikkoja, mutta pistetään julkisella sektorilla määräaikaiset kuntoon, ja jos siinä ollaan yhtä mieltä, niin se auttaa itse ongelmaan.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lohikoski.

17.44 **Pia Lohikoski vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä täytyy ihmetellä, kun naisjärjestöt, ay-liike, työelämän juridiikan asiantuntijat, kaikki ovat vaatineet, että

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2026 vp

tämä hallituksen esitys määräaikaisten työsuhteiden helpottamisesta olisi tullut vetää pois, että hallitus ei sitä ole tehnyt. Ja kuten tässä todettiin, niin todellakin Kokoomusnaiset myöskin, kuten kaikkien muidenkin puolueiden naisjärjestöt, myös Perussuomalaiset Naiset, ovat allekirjoittaneet sen kannanoton, että tätä lakia ei tulisi tehdä. Tämä esitys heikentää työntekijöiden asemaa ja kasvattaa erityisesti naisten syrjintäriskejä, jotka liittyvät perhevapaisiin ja raskaussyrjintään. Valitettavasti ei näytä siltä, että tämä teidän paikkausyrityksenne toisen lain puolelta tätä asiaa miksikään muuttaisi, koska nämä määräaikaaisuudet koskettavat erityisesti naisia. Minä kysynkin nyt tässä, edustaja Satonen, kun vetositte, että työpaikkoja tulee: kertokaa nyt, vastoin hallituksen esityksen perusteluita, kun näin sanoitte, montako uutta työpaikkaa tämä pätkätyölaki tuo.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Furuholm.

17.45 **Timo Furuholm vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tässä esityksessä on kyse siitä, että jos tänne saliin tulee hallitukselta esitys, joka sen omin sanoin lisää syrjintää työelämässä, jos tänne saliin tulee esitys, joka sen omin sanoin ei kasvata työllisyyttä tai tuottavuutta, niin voisiko olla silloin kyse siitä, että ongelma on siinä esityksessä, ei niinkään opposition antamassa kritiikissä. Omasta mielestäni tässä on kysymys jälleen kerran yhdestä ideologisesta esityksestä, jolla työntekijän valtaa vähennetään ja se valta ojennetaan työnantajalle. Tätä on ollut nyt pitkin tätä hallituskautta, ja työelämän epätasapaino on kyllä mennyt asentoon, josta se ei ihan hetkessä palaudu.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Satonen.

17.46 **Arto Satonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! En tiedä, kuinka kauan tätä debattia kannattaa jatkaa, mutta ehkä sen haluan tässä todeta edustaja Furuholmin puheenvuoroon, niin kuin olen todennut joskus aikaisemminkin, että minä pitäisin opposition toimintaa vielä loogisena, jos te kannattaisitte niitä esityksiä, joille on laskettu huomattavat työllisyysarviot, ja vastustaisitte niitä, joille ei ole laskettu, mutta kun te vastustatte vielä voimakkaammin esityksiä kuten esimerkiksi työttömyysturvauudistusta, jolle laskettiin 40 000:n työllisyysvaikutus, kuin mitä te vastustatte tätä. Eli tähän lähdette siitä, että te vastustatte näitä kaikkia, ja te ette halua sitä rekrytointikynnystä alentaa, vaan päinvastoin te teette esityksiä Ruotsin mallin myötämääräämisosoikeuksista ja muista, joilla rekrytointikynnystä korotettaisiin. [Antti Lindtman: Mites se Ruotsin työllisyys?] Tässä tilanteessa, jossa Suomen talous ja työllisyys ovat vaikeuksissa, eikö rekrytointikynnystä pidä alentaa eikä korottaa? [Antti Lindtman: Paljos se Ruotsin työllisyysaste on sen myötämääräämisosoikeuden myötä?]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Annan vastauspuheenvuorot vielä edustajille, jotka eivät niitä ole saaneet: Viitala, Kokko ja Rantanen. Mikäli Satonen haluaa sen jälkeen kommentoida, niin myönnän puheenvuoron hänelle, mutta koska salissa on itse asiassa vähän vähäistä tämä toisen puolen keskustelu, niin ehkä kannattaa mennä puheenvuoroihin. — Edustaja Viitala.

17.48 **Juha Viitala sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Työelämä todellakin tarvitsee tasapainoa eikä epävarmuutta. Jos mietitään nuorten henkilöiden perheen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2026 vp

perustamista muun muassa, niin kyllähän se valtavaa epävarmuutta lisää, että tulee mahdollisuuksia, että on määräaikaisten ketjutuksia yhä enemmän ja enemmän.

Tiedän työelämästä sellaisenkin tapauksen, että määräaikaisten työsuhteilla menttiin niin pitkälle, että saatiin työnantajan myöntämä kymmenen vuoden kunniamerkki. Mitä te sanotte tällaiselle henkilölle? Hän ei ole kymmenen vuoteen pystynyt suunnittelemaan kunnon elämänsä eteenpäin, mutta hänen ammattitaitonsa on aina kelvannut samalle työnantajalle kuitenkin. Mitä te sanotte tällaiselle? Kymmenen vuotta määräaikaista.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kokko.

17.48 **Jani Kokko sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jos istunnon alussa useampikin meistä kiitteli käsittelyssä ollutta hallituksen esitystä nimenomaan työllisyyden näkökulmasta, niin nyt ehkä tämä esitys taas menee siihen surulliseen sarjaan niitä hallituksen esityksiä, jotka eivät sen enempää vahvista työllisyyttä kuin paranna työntekijöiden asemaakaan. Ja jos katsoo valiokunnan saamia selvityksiä nimenomaan näistä työllisyysvaikutuksista, niin hyvinkin heikolla pohjalla ovat, että määräaikaisten sopimusten lisääminen niitä vahvistaisi, ja jo tämän pitäisi olla herätys hallitukselle sen suhteen, kannattaako tätä lakiesitystä viedä eteenpäin. Mutta nostaisin itsekin esille sen, mitä tässä muutama puhuja on jo nostanut esille, nimenomaan sen raskaus- ja perhevapaaseen kohdistuvan syrjinnän, joka on tässä erittäin todennäköistä, ja nimenomaan tämän kohdistumisen nuoriin naisiin. Muun muassa tasa-arvovaltuutettu on todennut, että nimenomaan määräaikaisten työsuhteisiin liittyvät raskaus- ja perhevapaasyrjintätapaukset muodostavat merkittävän osan tasa-arvovaltuutetulle ilmoitetuista syrjäytyneistä, ja vaikka syrjintä on tasa-arvolaisissa kielletty, [Puhemies koputtaa] tulee esitys hyvin todennäköisesti lisäämään syrjintää ja tekemään siihen puuttumisesta [Puhemies koputtaa] entistä vaikeampaa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Rantanen.

17.50 **Piritta Rantanen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nimenomaan on tämä lähtökohta siitä, että nämä määräaikaisten työsuhteet ovat Suomessa jo erittäin yleisiä: jos katsotaan EU-maita, niin vain neljässä maassa on näitä enemmän kuin meillä ja 22 maassa EU:ssa on vähemmän määräaikaisten työsuhteita kuin meillä. Sitten kun se jakaantuu vielä niin, että suurin osa näistä määräaikaisten työsuhteista osuu naisille, niin onhan se kyllä kummallista, varsinkin kun on vielä niin, että nyt jatkossa, vaikka se työn tarve olisi vakituiseen tehtävään, voimmekin sitten tehdä tällaisen perusteettoman määräaikaisten työtehtävän. Samalla työnantajalla voi olla työsuhteinen sekä perusteetta että perusteella tekemässä sitä samaa työtehtävää ja vielä niin, että se määräaikaisten työsopimus voi olla nollatuntisopimus, josta ei puoleen vuoteen se työntekijä edes pääse irti. Kyllä minä sanon, että tämä aiheuttaa sellaista epävarmuutta meidän ihmisissä ja meidän työntekijöissä, että onhan päivänselvää, että ei tämä voi johtaa mihinkään hyvään.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Satonen.

17.51 **Arto Satonen kok** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Vielä kaksi lyhyttä näkökulmaa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2026 vp

Ensimmäinen näkökulma: Palaan siihen, minkä sanoin aiemmin, kun muun muassa edustaja Rantanen siihen viittasi. Kyllä, Suomessa on varsin paljon määräaikaisia työsuhteita, ja ne ovat pääosin naisilla ja pääosin julkisella sektorilla. [Piritta Rantanen: Juu!] Eli pistetään me kaikki, jotka olemme hyvinvointialueiden ja kuntien päätöksentekijöitä, ne yhdessä kuntoon. Ei yksityisillä työnantajilla, sellaisilla kuin vaikka Lundénin K-kaupalla, ole tällaisia ollenkaan siinä laajuudessa. [Vasemmalta: Ja nollatuntisopimuksia!] Siellä on aivan erilainen yhteistyö työnantajan ja työntekijöiden välillä, eli julkinen sektori voi tästä nauttia mallia.

Sitten mitä tulee tähän raskaus- ja perhevapaasyrjintään, niin se on vakava asia, ja sen asian osalta tosiaan nyt on toinen lakiesitys, joka siihen puuttuu. Se on yksiselitteisesti kiellettyä. Mutta vielä sen vuoksi, että jos jotain seurauksia tulee, valiokunta sopi tästä lausumasta, ja tämä lausuma oli ymmärtääkseni valiokunnassa yksimielinen. [Vastauspuheen-
vuoropyyntöjä sosiaalidemokraattien ryhmästä]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Nyt siirrymme puhujalistaan. Edustaja Suhonen.

17.52 Timo Suhonen sd: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Tätä hallituksen esitystä perustellaan joustavuudella ja työllisyyden vahvistamisella. Todellisuudessa kyse on jälleen yhdestä työelämän heikennyksestä, joka lisää epävarmuutta työntekijöiden arkeen. Työsuhteen lähtökohtana Suomessa on perinteisesti ollut yksi selkeä periaate: työn tulee olla toistaiseksi voimassa olevaa, jos työn tarve on pysyvää. Määräaikaisuus on ollut perusteltu poikkeus, ei sääntö. Tällä on haluttu turvata työntekijälle ennakoitavuutta, toimeentuloa ja mahdollisuutta rakentaa omaa elämää. Nyt hallitus on muuttamassa tätäkin perusajatusta väärään suuntaan.

Arvoisa rouva puhemies! Määräaikaisten työsopimusten ongelmat eivät ole Suomessa uusi asia. Moni nuori, moni nainen ja erityisesti perhevapaaiässä olevat ovat jo pitkään joutuneet elämään epävarmuudessa, jatkuvien määräaikaisuuksien ketjussa, jossa ei tiedä, jatkuvatko työt ensi kuussa tai ensi vuonna. Ja mitä tekee hallitus tähän ongelmaan? Ei vähennä epävarmuutta vaan jopa pahentaa sitä. Tämä esitys lisää määräaikaisten työsopimusten käyttöä. Työnantaja voi tehdä jopa vuoden mittaisen määräaikaisen sopimuksen ilman perustetta. Sen jälkeen voidaan vielä tehdä uusi perusteltu määräaikaisuus. Käytännössä työntekijä voi ajautua pitkäksi aikaa epävarmuuden tilaan ilman mitään takeita pysyvästä työstä. Kaikkein ongelmallisinta — olipas vaikea sana — on juuri se, että työnantajan ei tarvitse edes ensimmäisen määräaikaisuuden kohdalla arvioida, onko työvoiman tarve pysyvää. Mitä viestiä tämä hallituksen lakiesitys lähettää nyt suomalaisille työntekijöille? Pahimmillaan valitettavasti sen, että työntekijä on lähtökohtaisesti riski.

Arvoisa rouva puhemies! Tämä hallitus näyttää katsovan työelämää yksipuolisesti työnantajan näkökulmasta. Ensin helpotettiin irtisanomista, nyt lisätään perusteettomia määräaikaisuuksia. Työntekijän asemaa murennetaan siis pala palalta. Miten työntekijä uskaltaa ottaa asuntolainaa, miten perustaa perhettä, miten suunnitella tulevaisuutta, jos oma toimeentulo on jatkuvasti katkolla? Työelämä tarvitsee joustavuutta, kyllä, mutta joustavuus ei voi tarkoittaa jatkuvaa epävarmuutta vain toiselle osapuolelle.

Arvoisa rouva puhemies! Erityisen huolestuttavaa on myös se, että esitys lisää raskaus- ja perhevapaasyrjinnän riskiä. Me tiedämme jo nyt, että määräaikaisuudet osuvat kohtuutoman usein juuri nuoriin naisiin. Kun epävarmuutta lisätään, kasvaa samalla riski sille,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2026 vp

että raskaus- tai perhevapaa muodostuu hiljaiseksi esteeksi työn jatkumiselle. Tämä ei ole tasa-arvoista työelämää.

Lisäksi asiantuntijat ovat nostaneet esiin vakavia epäilyjä siitä, että esitys on ristiriidassa EU:n määräaikaidsdirektiivin kanssa. Euroopassa linja on ollut selvä: epätyyppillisiä työsuhteita pitäisi vähentää, ja toistaiseksi voimassa olevan työsuhteen pitäisi olla se pääsääntö. Suomi näyttää nyt kulkevan täysin päinvastaiseen suuntaan tässäkin asiassa.

Arvoisa rouva puhemies! Hyvä työelämä rakentuu luottamuksesta ja turvallisuudesta, ei jatkuvasta epävarmuudesta. Työntekijä ei ole ongelma eikä riski. Työntekijä on suomalaisen yhteiskunnan tärkein voimavara. Ilman näitä ahkeria työntekijöitä ei ole hyviä, tulosta tekeviä yrityksiä. Siksi työsopimuksen pitäisi jatkossakin olla lähtökohtaisesti pysyvä ja määräaikaaisuuden aidosti perusteltu poikkeus, ei uusi normaali.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Furuholm.

17.56 Timo Furuholm vas: Arvoisa rouva puhemies! Olisin vastannut kunnioitetulle puheenjohtaja Satoselle, että vasemmistoliitto ei ole kyennyt kannattamaan esityksiä, jotka parantavat työntekijän asemaa, koska niitä ei tänne saliin ole tullut, mutta Satonen kerkesi jo lähteä.

Arvoisa rouva puhemies! Tämän hallituksen työelämäpolitiikassa on nähtävissä selkeä suunta: työntekijän turvaa on jatkuvasti heikennetty samalla, kun työnantajan valtaa on lisätty. Tätä suuntaa on perusteltu kasvulla, työllisyydellä ja yritysten toimintamahdollisuuksien parantamisella, mutta kun katsomme tuloksia, lupaukset eivät ole toteutuneet. Nyt käsitellyssä oleva esitys määräaikaisten työsuhteiden helpottamiseksi jatkaa tällä samalla tiellä. Sen sijaan, että rakennettaisiin luottamusta työelämään, lisätään epävarmuutta. Sen sijaan, että vahvistettaisiin suomalaista sopimisen perinnettä, siirretään painopistettä kohti yksipuolisempaa sanelua.

Esityksen ydin on se, että työnantaja voisi palkata työntekijän määräajaksi ilman perusteltua syytä jopa vuodeksi. Hallituksen mukaan kyse on erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten tilanteen helpottamisesta, mutta tämä perustelu ontuu, koska sääntely ei koskisi vain pk-yrityksiä vaan se ulottuisi kaikkiin työnantajiin, myös julkiselle sektorille. Julkisella sektorilla määräaikaisia työsuhteita käytetään jo nyt paljon. Monilla naisvaltaisilla aloilla määräaikaisuus on arkea. Kun työnantajalle annetaan mahdollisuus tehdä vuoden mittaisia määräaikaisuuksia ilman todellista perustetta, seuraukset kohdistuvat erityisesti niihin ryhmiin, joiden asema työmarkkinoilla on jo valmiiksi epävarmempi, kuten naisiin ja nuoriin.

Arvoisa rouva puhemies! Suomalaisen työelämänsäädännön lähtökohta on ollut selkeä: Pysyvä työ kuuluu tehdä pysyvällä sopimuksella. Määräaikaaisuudelle on pitänyt olla asiallinen peruste. Tämä periaate on suojannut työntekijöitä siltä, että vakituista työvoiman tarvetta täytetään jatkuvasti tilapäisillä sopimuksilla. Nyt hallitus on horjuttamassa tätä peruseriaatetta. Kun määräaikainen sopimus voidaan tehdä ilman syytä, työnantajan ei tarvitse arvioida, onko työ oikeasti tilapäistä vai pysyvää, ja jos vuoden jälkeen voidaan jatkaa toisella määräaikaisella sopimuksella muulla perusteella, avautuu käytännössä väylä ketjuttaa määräaikaisuuksia entistä helpommin. Esitys muuttaa työelämän voimasuhteita. Se tekee epävarmuudesta normaalimpaa ja vakituisesta työsuhteesta harvinaisempaa. Suomessa määräaikaiset työsuhteet eivät ole mikään marginaalinen ilmiö. Niitä käytetään jo nyt

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2026 vp

paljon, ja ne kasautuvat erityisesti naisille ja nuorille. Myös vastentahtoinen määräaikainen työ on Suomessa yleistä, kun pysyvää työtä ei ole tarjolla.

Siksi on vaikea ymmärtää, miksi hallitus haluaa lisätä juuri sitä työsuhdemuotoa, joka monelle tarkoittaa epävarmuutta toimeentulosta, tulevaisuudesta ja omasta asemasta työpaikalla. Vuoden mittainen perusteeton määräaikaisuus voi työntekijän näkökulmasta tuntua pidennetyltä koeajalta: ihminen tekee työt, kantaa vastuun ja sitoutuu työpaikkaan mutta ei saa vastineeksi samaa turvaa kuin vakituisessa työsuhhteessa oleva työntekijä.

Arvoisa rouva puhemies! Esityksellä on myös laajempi vaikutus työelämän oikeudenmukaisuuteen. Kun osa työntekijöistä voi olla pysyvässä ja turvatummassa asemassa ja osa jatkuvasti määräaikaisuuksien varassa, syntyy helposti kahden kerroksen työmarkkinat. Sellainen kehitys ei vahvista työelämää, se heikentää luottamusta, sitoutumista ja myös tuottavuutta. Ihminen, joka joutuu koko ajan miettimään, jatkuuko työ vielä ensi vuonna, ei ole aidosti tasavertaisessa asemassa.

Hallituksen oma esitysikin myöntää, ettei muutokselle pystytä osoittamaan selkeitä työllisyysvaikutuksia tai työn tuottavuuden paranemista. Silti työntekijöiden turvaa ollaan jälleen kerran heikentämässä merkittävästi. Tässä on esityksen suuri ristiriita. Hallitus väittää tavoittelevansa työllisyyttä, mutta keinoksi valitaan epävarmuuden lisääminen. Hallitus puhuu joustavuudesta, mutta jousto kasataan aina työntekijän kannettavaksi. Eduskuntakäsittelyssä tehdyt korjaukset eivät muuta kokonaiskuvaa. Esityksen perusongelma säilyy: se heikentää työntekijöiden asemaa ja muuttaa suomalaisen työelämän lähtökohtia väärään suuntaan.

Arvoisa rouva puhemies! Työelämää ei pidä rakentaa sen varaan, että työntekijä on jatkuvasti epävarmemmassa asemassa. Meidän pitäisi vahvistaa reilua sopimista, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa. Meidän pitäisi huolehtia siitä, että pysyvään työvoimaan vastataan pysyvillä työsuhteilla. Tämä esitys tekee päinvastoin. Se lisää epävarmuutta, heikentää työsuhdeturvaa ja kasvattaa riskiä eriarvoistuvista työmarkkinoista.

Lopuksi vielä, arvoisa rouva puhemies, totean, että tällainen lakimuutos, joka mahdollistaa raskaussyrjintätapausten kasvun, ei osaltaan kyllä käy minkäänlaista vuoropuhelua niiden ongelmien ja yhteiskunnallisten tosiasioiden kanssa, joita ympärillämme on. Näistä ovat huolta kantaneet jopa myös hallituspuolueiden naisjärjestöt, mutta se ei ole tätä esitystä pysäyttänyt.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lohikoski.

18.02 **Pia Lohikoski vas:** Arvoisa rouva puhemies! Nyt käsiteltävänä oleva pätkätyölaki on jatkumoa oikeistohallituksen työntekijävihamieliselle politiikalle, joka on täydellinen floppi. Tämän politiikan seurauksena Suomessa on vähemmän työtä kuin aiemmin, ja samalla työelämän laatu heikkenee ja epävarmuus lisääntyy. Jostain syystä tällä tiellä halutaan nyt jatkaa, vaikka kaikkien eduskuntapuolueiden naisjärjestöt ovat kritisoineet tätä lakia. Tämä laki lisää työelämän epätasa-arvoa sekä raskaus- ja perhevapaasyrjintää. Hallitus siis lisää pätkätöitä aikana, jolloin ihmiset tarvitsisivat vakautta ja turvaa. Hallituksen mukaan tällä esityksellä on vain vähäisiä vaikutuksia, sillä sen on tutkittu vaikuttavan lähinnä vain naisiin.

Arvoisa puhemies! On todella suuri harmi, että tästä asiasta pitää vielä vuonna 2026 vääntää. Olin 20 vuotta sitten töissä Kiljavan opistolla työelämän tasa-arvohankkeessa vuosina 2006—2007, ja silloin puhuimme työelämän tasa-arvon edistämisestä. En voinut

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2026 vp

tuolloin kuvittelakaan, että työelämän tasa-arvo ei menisikään eteenpäin vaan että se vielä vuonna 2026 hallituksen esityksellä menee taaksepäin. Kaiken lisäksi tämä esitys ei vaikutusarvioidenkaan mukaan luo uusia työpaikkoja, toisin kuin täällä on hallituksen puolelta väitetty, vaan ennen kaikkea se korvaa vakituista työtä pätkätoilla.

Pätkätyölain todellinen tavoite ei olekaan lisätä työllisyyttä, vaan muuttaa tulonjakoa omistajien hyödyksi ja työntekijöiden tappioksi. Tämä tulee selvästi esiin myös hallituksen esityksestä, jonka mukaan tutkimusnäyttöä on siitä, että määräaikaisten työsuhteiden sääntelyn keventäminen nostaa pääomatulojen osuutta kansantulosta työtulojen kustannuksella. Tässä on siis kyse johdonmukaisesta politiikasta, jossa varallisuutta pyritään keskittämään kaikkein rikkaimmille ihmisille heikentämällä suomalaisten työntekijöiden asemaa ja myös neuvotteluvoimaa.

Tämä, arvoisa puhemies, on mielestäni härskiä luokkapolitiikkaa ja yhteiskunnan kokonaisedun vastaista, eikä tällaista lakia tulisi siksi lainkaan hyväksyä.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Marttila.

18.05 Helena Marttila sd: Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen esitystä on eduskuntakäsittelyn aikana korjattu, kiitos julkisen paineen ja muun muassa kokoomusnaisten sekä kaikkien poliittisten naisjärjestöjen yhteisen kannanoton. Valitettavasti korjauksista huolimatta keskeinen ongelma jää voimaan. Määräaikainen työsopimus voidaan jatkossa tehdä ilman perusteltua syytä, ja työntekijän asemaa heikennetään jälleen kerran.

Tämä on jälleen yksi merkittävä muutos suomalaisessa työelämässä. On todennäköistä, että määräaikaisten työsuhteiden käyttö entisestään lisääntyy. Se puolestaan heikentää työsuhdeturvaa, lisää epävarmuutta ja vaikeuttaa vakituisen työn saamista.

Työelämää tulisi kehittää suuntaan, joka vahvistaa vakautta, ennakoitavuutta ja tasa-arvoa. Tämä lakimuutos vie kehitystä päinvastaiseen suuntaan. Vaikka esitykseen on lisätty rajauksia, kuten se, että perusteeton määräaikaisuus olisi rajattu yhteen enintään vuoden mittaiseen sopimukseen, peruslinja ei muutu.

Vaikutukset eivät jakaudu tasaisesti. Määräaikaisuudet koskettavat erityisesti nuoria ja perheenperustamisiässä olevia naisia. Tiedämme jo nyt, että määräaikaisuuksiin liittyy merkittävä riski raskaus- ja perhevapaasyrjinnästä. Yksi yleisimmistä syrjinnän muodoista on määräaikaisen työsuhteen uusimatta jättäminen. Kun määräaikaisuudet lisääntyvät, kasvaa ihan arkijärjelläkin ajateltuna myös syrjinnän riski.

Arvoisa puhemies! Määräaikaisten työsuhteiden yleistyminen heikentää myös työntekijöiden tosiasiallisia mahdollisuuksia puuttua työpaikan epäkohtiin. Kun oma työsuhde on katkolla, kynnyks nostaa esiin syrjintää, epäasiallista kohtelua tai muita ongelmia kasvaa. Tämä vaikuttaa työelämän laatuun laajemmin kuin pelkästään sopimusten kesto.

Lisäksi nuorten näkökulmasta tilanne on huolestuttava. Epävarma työelämä kuormittaa, ja kun vakituinen työ siirtyy kauemmas tulevaisuuteen, horjuu myös usko omaan pärjäämiseen ja suunnitelmien toteutumiseen tilanteessa, jossa nuorten tulevaisuususkon on ennätyskellisen alhaalla.

Haluankin lähettää eduskunnan salista kannustuksen kaikille kunta- ja aluepäättäjille Suomessa: jättäkää omilla alueillanne aloite, ettei julkisella puolella oteta perusteettomia määräaikaisuuksia käyttöön, vaikka laki ne jatkossa sallisi.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Malm.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2026 vp

18.07 **Niina Malm sd:** Arvoisa rouva puhemies! Tästä edellisestä, edustaja Marttilan puheenvuorosta on hyvä jatkaa, koska valiokunnan puheenjohtaja Satonen tuossa omissa puheenvuoroissaan monta kertaa peräänkuulutti sitä, että hyvinvointialueilla ja kuntapäätäjillä on nyt se ratkaisun tekijän paikka vaikuttaa siihen, että kunnissa ja hyvinvointialueilla ei näitä ketjutuksia tai perusteettomia määräaikaishuomioita oteta käyttöön. Toivon nyt, että myös sitten kokoomus tekee kaikkensa sen eteen, että myös kunnissa kuntapäätäjät ovat tämän valiokunnan puheenjohtajan linjan takana. Esimerkiksi omassa kotikaupungissani Imatralla aloite on nyt jätetty, ja toivon todella, että kokoomus sitä tulee sitten jatkossa kannattamaan, koska sitä täältä salista saakka toivotaan.

Sitten valiokunnan puheenjohtaja Satosella oli omassa puheenvuorossaan myös kritiikkiä sosiaalidemokraatteja kohtaan siitä, että on sekava linja. No, täytyy kyllä kysyä, mikä se kokoomuksen linja sitten on, kun nyt puhutaan siitä Ruotsin mallista, mutta sitten Ruotsin mallista ei kelpaakaan se myötämääräämis-oikeus. Ruotsin mallista kelpaa kyllä monia muita asioita tai pohjoismaisia asioita, mutta siinä vaiheessa, kun sieltä Ruotsin mallista otetaan niitä malleja, jotka ovat palkansaajalle edullisia, ne eivät enää kelpaakaan kokoomukselle, eivät sitten millään. Kyllä tämä kokoomuksen linja on varsin sekava. Varsinkin jos mennään siihen, että halutaan tätä pohjoismaista mallia rakentaa Suomeen, niin sehän tarkoittaa sitä, että vahvistetaan työttömyysturvaa ja vahvistetaan työllisyyspalveluita, ja mitä tämä hallitus on tehnyt? Leikannut molempia, ja siihen päälle vielä sitten kevennetty irtisanomissuojaa, joka toki kuuluu pohjoismaiseen malliin, mutta kun nämä eivät tue toinen toisiaan, niin tässä on nyt ihan selvä ongelma.

Kolmanneksi haluan sitten ottaa kyllä kantaa tähän Satosen esittämään rekrytointikynnykseen: Toistaiseksi voimassa oleva työsopimus on kyllä helpompi purkaa kuin tämä määräaikainen työsopimus, jos sellainen tilanne tulee. Sen takia on varsin kummallista, miksi hallitus haluaa nyt entisestään jäykistää työmarkkinoita. Tätä kutsutaan siksi, että voidaan notkeuttaa, voidaan olla ketteriä ja voidaan rekrytoida ensimmäinen työntekijä, mutta todellisuudessa kokoomus tässä jäykistää työmarkkinoita entisestään, ja perussuomalaiset tietenkin siunaavat tämänkin.

Sitten nämä perusteettomat nollatuntisopimukset: Siis voit joutua olemaan perusteettomassa määräaikaishuomiosuhteessa, jossa tuntimäärä on nolla. Tämäkö on hallituksen tulevaisuuskuva suomalaisista työmarkkinoista? Aivan järkyttävää.

Ja vihonviimeiseksi se tasa-arvo ja yhdenvertaisuus: Raskaussyrjintä tulee todennäköisesti lisääntymään, mutta hallitus ei kuuntele nuoria, ei nuoria naisia, ei kannusta millään tavoin perheen perustamiseen eikä luo minkäänlaista tulevaisuuskuva nuorille siitä, että työtä ja tuloa olisi saatavilla tulevaisuudessa.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kokko.

18.10 **Jani Kokko sd:** Arvoisa puhemies! Toistuvilla määräaikaishuomioilla työsopimuksilla ei kestävää tulevaisuutta paljon rakenneta, jos mieltii sitä, ostaako asunnon tai perustaako perheen. Siinä suhteessa jos halutaan luoda positiivista tulevaisuudennäkymää työntekijöille ja työelämään, tämä lakiesitys ei sitä kyllä tuo, vaan kuten itse asiassa Tehynkin kommentissa hyvin todetaan, hallitus luo patkätöiden parialuokan ja lisää määräaikaishuomioita sekä raskaussyrjintää.

Ehkä näistä lausunnoista ainakin itselleni tuntuvat olevan painavia nimenomaan nämä tasa-arvovaltuutetun antamat kommentit ja näkökulmat siihen, miten nämä määräaikaishuomiosuhteet vaikuttavat.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2026 vp

set työsopimukset tulevat ensi sijassa kohdistumaan nimenomaan naisvaltaisille aloille ja varsinkin vielä siellä julkisella sektorilla. Tasa-arvovaltuutettu on todennut, että pitäisi tärkeänä, että muun muassa kansainvälisen ja EU-tason velvoitteita arvioitaisiin vielä esityksen jatkovalmistelussa, ja että yksittäisten artiklojen lisäksi on kiinnitettävä riittävästi huomiota kunkin sopimuksen tavoitteisiin, mitä tähän liittyy. Ehkä jos vielä nimenomaisesti ajattelee sitä, mitä tasa-arvovaltuutetun ohella myös yhdenvertaisuusvaltuutettu on lausunnossaan todennut, niin hallituksen esityshän yksiselitteisesti heikentäisi työntekijöiden suojelua ja asemaa suhteessa työnantajaan ja olisi omiaan heikentämään nimenomaisesti työntekijöiden mahdollisuuksia neuvotella oikeuksistaan ja puolustaa niitä, mitä tässä keskustelussa muun muassa edustajat Suhonen, Malm ja Lyly ovat hyvin nostaneet esille.

Joten tässä suhteessa ehkä toivoisin, että hallitus kuulisi ehkä nyt nimenomaisesti näitä tasa-arvovaltuutettua ja yhdenvertaisuusvaltuutettua huomattavasti tarkemmalla korvalla, jotta nämä selkeät ongelmakohdat tässä lainsäädännössä saataisiin korjattua ja luotua positiivista kuvaa sinne työelämään eikä vain sitä määräaikaisten työsopimusten ketjutusta.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Rantanen, Piritta.

18.13 Piritta Rantanen sd: Arvoisa rouva puhemies! Kyllähän se niin on, että tämä perusteettomien määräaikaisten työsopimusten salliminen heikentää nimenomaan työsuhdeturvaa. Tässä ei ole tuotu rinnalle riittäviä suojaelementtejä, ja tämä on rakennettu niin, että tämä on kyllä melko helposti kierrettävissä.

Meillä on ollut sellainen perusajatus siitä, että ensisijainen työmuoto on vakituinen työ. On kyllä ihan selvää, että vakituinen työ tuo sitä turvaa, ja emme me mitenkään keinottomia ole olleet työelämässä siinä, etteikö erilaisia mahdollisuuksia ja työelämän joustoja ole jo olemassa. Meillä on käytössä lomautusta ja osa-aikaistamista ja tietenkin viimesijaisena myös irtisanominen, ja niin kuin tässä edellä edustaja Malm kertoi, irtisanominen vakituisesta työstä on jopa helpompaa kuin määräaikaisesta. Mutta kyllähän se on päivänselvää, että tämä hallituksen esitys lisää määräaikaisia työsopimuksia, ja tähän rakentuu kuin huomaamatta sellainen tuplakoeaika. On aivan selvää myös se, että tämä lisää työelämässä sitä epävarmuutta, joka jo ennestään on kasvanut korkeaksi.

Tämä esitys lisää myös vastentahtoisia määräaikaisia työsuhteita. Palvelualoilla on tutkittu, että 60 prosenttia määräaikaisista työsuhteista on jo osa-aikaisia. Kyllä se on ihan selvää, että epävarmuus vain lisääntyy ja osa-aikaisuuden kautta myös pienituloisuus.

Nyt sitten hallitus on tuonut esityksen tästä tasa-arvolain muutoksesta, ja kyllähän sekin on merkki siitä, että lainsäädäntö ja tahtotila ovat melko tempoilevia eri suuntiin, kun toisessa halutaan estää perhe- ja vanhempainvapaasyrjintää, mutta tällä esityksellä, ihan hallituksen esityksessäkkin lukee, on mahdollista, että tämä lisää perhe- ja vanhempainvapaasyrjintää.

On todettu asiantuntijakuulemisissa, että tämä lainsäädäntö on vaikeaa lainsäädäntöä, jota on vaikea valvoa. Esimerkiksi takaisinottovelvollisuus, jota tässä myös ollaan muuttamassa, jolla on pystytty estämään niitä henkilöperusteisesti tehtyjä irtisanomisia, nyt voidaan naamioida taloudellisiin syihin. Kyllä se niin on, että vaikka hallitus kuinka perustelee — tässä edelläkin kuulimme, kuinka edustaja Satonen kertoi — että tällä halutaan nimenomaan sitä ensimmäisen työntekijän palkkaamista ja pienten ja keskisuurten yritysten, mutta etenkin pienten yritysten, palkkaamisen kynnystä madaltaa, niin silloin se laki olisi pitänyt muotoilla niin, että tämä koskee vain niitä yrityksiä ja vaikka sitä ensimmäisen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2026 vp

työntekijän palkkaamista. Mutta nyt tämä esitys koskee niin yksityistä kuin julkistakin puolta, ja niin kuin täällä ollaan jo monta kertaa kuultu, erityisesti julkinen puoli on määrääkäsissä työsuhteissa jo ollut erittäin ongelmallinen. Jopa neljännes työsuhteista julkisella puolella on määrääkäsisiä, ja niin kuin täällä on jo aiemmin todettu, näistä määrääkäsistä työsuhteista suurin osa vielä osuu naisille.

On siis selvää, että kun näiden asioiden johdosta vaikkapa perheen perustaminen siirtyy ja omistusasunnon hankinta viivästyy ja tällainen perusteeton määrääkäsinen työsopimus ei mahdollista vaikkapa autolainan saamista — mikä taas voi olla ehtona sille, että sen työn ollenkaan saa — niin kyllä tässä sellainen oravanpyörä luodaan, että en tiedä, kuka tämänkin sotkun sitten taas korjaa.

Me olemme asiantuntijakuulemisissa kuulleet hyvin paljon argumentteja sille, kuinka tätä voitaisiin edes himpun verran saada paremmaksi. Esimerkiksi Lupa- ja valvontaviraston asiantuntijakuulemisissa he ehdottivat, että määrääkäsinen perusteeton työsopimus olisi voitu tehdä vain yhdelle työntekijälle yhden kerran, ei niin, että sitä samaa työtä voidaan teettää monta kertaa tällä perusteettomalla määrääkäsillä työsopimuksella. Samoin asiantuntijakuulemisissa esitystä tuli myös siitä, että kun alun perin työsopimuksen irtisanomisen piti olla mahdollista vain työntekijäpuolelle, ja nyt se on lisätty myös sinne työnantaja- ja puolelle, niin se olisi niitä pienimpiä asioita, jotka tässä olisi syytä korjata.

Mutta nythän on siis niin, että pysyvän työvoiman tarpeeseen voidaan jatkossa tarjota määrääkäsistä työsuhdetta, ja kyllä se tarkoittaa sitä, että syrjintä voi lisääntyä. Niin kuin tässä edustaja Marttila totesi, minäkin vetoan kunta- ja hyvinvointialueitten päättäjiin, että tehkää aloitteet omissa kunnissa ja omilla hyvinvointialueilla siitä, että älkää ottako käyttöön tätä erittäin huonoa esitystä.

Puhuttavaa riittää niin paljon, että taidan jatkaa seuraavassa puheenvuorossa sitten lisää. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. Nämähän ovat seitsemän minuutin puheenvuoroja, eli saa käyttää kyllä ihan kokonaisuudessaan. — Edustaja Hänninen.

18.19 Juha Hänninen kok: Kiitos, arvoisa puhemies, hyvät kollegat! En ollut varannut puheenvuoroa, mutta ajattelin, että riipaistaan vielä kertaalleen tässä, kun se minun toinen kollega lähti täältä muihin hommiin.

Mutta tähän alkuun se tärkein, mikä tässä määrääkäsissä työsuhteessa on: sen vaihtoehto ei ole pysyvä työsuhde vaan työttömyys. [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Miten se voi olla?] Tässä esityksessä on kyse lopulta siitä, uskaltaako yritys palkata ja löytyykö ihmiselle töitä. Liian usein työmarkkinakeskustelussa vastakkainasetellaan työntekijän turva ja yrityksen toimintaedellytykset, aivan kuin ne olisivat toistensa vihollisia. Todellisuudessa ne kulkevat käsi kädessä. Työntekijän tärkein turva ei ole pykälä paperissa vaan se, että työpaikkoja syntyy ja uusia mahdollisuuksia avautuu. Tätä turvaa tämän hallituksen esitys vahvistaa.

Arvoisa puhemies! Pienille ja keskisuurille yrityksille yksikin rekrytointi on iso päätös. Se on taloudellinen riski mutta myös juridinen riski, johon tällä esityksellä puututaan. Mahdollisuus tehdä ensimmäinen määrääkäsinen työsopimus ilman erillistä perustetta ja rajatun ajan lomautus- ja takaisinottovelvollisuuden keventäminen pienemmiltä työnantajilta eivät ole keinoja kiertää työntekijöiden oikeuksia. Ne ovat keinoja madaltaa sitä kynnystä, joka estää työpaikan syntymisen alun perinkään. Suurin osa uusista työpaikoista

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2026 vp

syntyy perheyriityksissä, kasvuyriityksissä, paikallisissa palveluyriityksissä. Tämä laki on tärkeä, jotta näissä yriityksissä uskalletaan palkata ensimmäinen, toinen tai kolmas työntekijä [Helena Marttila: Eli mikä on työllisyysvaikutus?] ja jotta ihmisillä on aito mahdollisuus päästä kiinni pysyvään työelämään, kerryttää osaamista ja rakentaa omaa tulevaisuutta.

Arvoisa puhemies! Keskustelussa on noussut esiin huoli siitä, että lakimuutoksella voisi olla lasten saamista myöhentävä vaikutus ja että tämä vaikutus kohdistuisi erityisesti naiseen näissä uusissa määräaikaisissa työsuhteissa. Tämä huoli on otettava vakavasti. Hallitus valmistelelee tälle keväälle toistakin lakimuutosta, jolla työntekijöiden suojaa syrjinnältä vahvistetaan myös määräaikaisissa työsuhteissa. Yksi tällainen toimi on työnantajalle esitetty velvollisuus antaa kirjallinen selvitys määräaikaisuuden päättymisen syistä tai palvelusuhteen jatkamatta jättämisestä tilanteessa, jossa työntekijä on ilmoittanut raskaudesta. On tärkeää todeta selvästi: Syrjintä on edelleen kiellettyä. Jousto työmarkkinoilla ei saa koskaan tarkoittaa heikompaa suojaa raskauden tai perheen perustamisen vuoksi. Naiseen kohdistuva epäasiallinen toiminta on ankarasti kielletty ja tuomittavaa, tapahtui se kotoon, eduskunnassa tai työelämässä. Työelämän on oltava paikka, jossa perheen perustaminen ei ole riski vaan luonnollinen osa elämää. Tässäkin lakiesityksessä määräaikaisuusketjuttamista on rajoitettu. Jos sääntöjä kierretään, lankeaa yriitykselle seuraamuksia. Lakiesitys ei anna vapaita käsiä väärinkäytöksiin vaan rakentaa hallittua joustoja selkeiden rajojen sisälle.

Arvoisa puhemies! Työntekijän todellinen turva on se, että työmarkkinat eivät ole suljettu kerho, johon on vaikea päästä sisään. Tämä esitys tekee työmarkkinoista avoimempia erityisesti heille, jotka ovat työnhaun kynnyksellä: nuorille, alanvaihtajille, pitkäaikaistyöttömille. Siksi kannatan tätä esitystä. — Kiitoksia, arvoisa puhemies.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lyly.

18.24 Lauri Lyly sd: Arvoisa rouva puhemies! Täytyy muutama kommenttiin vastata, mitä täällä on tullut esiin:

Ensinnäkin koko ajan täytyy muistaa, mitä tässä on tapahtunut muuta kuin tämä määräaikaisten työsuhteitten lisääminen. 1.1. tämän vuoden alusta tulivat voimaan irtisanomis- suojan heikennykset. Yksilöperusteista irtisanomissuojaa heikennetään. Painava syy poistui sieltä luettelosta. Voi sanoa, että siellä palkkaamiskynnystä laskettiin jo tällä tavalla, ja nyt tässä yritetään tehdä määräaikaisilla työsuhteilla lisää epävarmuutta työelämään. Sit- ten kun katsotaan tätä kokonaisuutta, niin sellaisille ihmisille, jotka aikovat perustaa per- hettä, tämä ei ainakaan varmista sitä, että siellä suunnitellaan vähän pitemmälle näitä asioi- ta, ja voi ajatella, että kun Suomi on tämmöisessä tilanteessa, että lapsia syntyy aika vähän, onko tämä politiikka juuri sellaista politiikkaa, mitä nyt pitää tehdä. Minusta pitäisi tehdä sellaista politiikkaa työelämässä, että voi tehdä niitä lapsia ja on ennustettavuutta työelä- mässä, ja tämä menee täysin väärään suuntaan. Siinä mielessä kun tämä ei ole ainut esitys vaan niitä on muita.

Sitten kun katsotaan työttömyysturvaa, mitä edustaja Satonen täällä mainosti, kuinka hyvä on ollut, kun on leikattu, niin sieltä poistettiin lapsikorotukset työttömyysturvasta, ja sille on laskettu 10 000 työpaikkaa, lapsikorotusten poistamisella. Tämmöisiä työllisyys- toimia hallitus tekee. Aikuiskoulutustuen lopetus, 10 000 työpaikkaa. Nämä ovat täysin

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2026 vp

vääriä, ja ne eivät ole näkyneet missään työllisyystilanteessa. Eivät ole avoimissa työpaikoissa näkyneet. Niitä on entistä vähemmän.

Arvoisa rouva puhemies! Yt-neuvottelujen raja on nostettu 50:een, eli vähemmän neuvottelua työpaikalla, kun pitäisi tällä hetkellä neuvotella enemmän kuin vähemmän. Tämä tilanne on semmoinen. Sitten tähän yt-prosessiin liittyy vielä se, että tämä raja on nostettu 50:een ja nyt takaisinottovelvollisuuskin poistetaan alle 50 henkilön yrityksiltä, mikä tarkoittaa sitä, että kun työpaikka menee alta, niin sitä ei ole takaisinottovelvollisuuden piirissä ja ei pystytä arvioimaan sitä. Se takaisinottovelvollisuus on sellainen, että sillä perustellaan ja katsotaan, onko se työ todellisuudessa vähentynyt ja niin pois päin. Se tuo sellaisia näkökulmia siihen.

Arvoisa rouva puhemies! Lomautusilmoitusajan lyhentäminen 14 päivästä seitsemään päivään tarkoittaa käytännössä tavalliselle duunarille seitsemän päivän palkan menetystä joka kerta, kun näin tapahtuu, lomautusilmoitusajan lyhentäminen tähän näin, eli kun nopeammin saadaan lomautettua ihmiset. Meidän lomautusjärjestelmä on ollut Euroopassa aivan poikkeuksellinen järjestelmä, se on toiminut erittäin hyvin, ja sillä on suhdanteessa voitu hyvin ottaa tilapäisesti resursseja alas lomauttamalla ja näin pois päin. Nyt sitäkin tarvellaan koko ajan, kun yritetään tehdä sitä nopeammin, ja kun ajatellaan, että se on aina palkan menetys näille ihmisille, jotka joutuvat lomautuksen kohteeksi. Meillä on täällä tämän tyyppisiä esityksiä, jotka ovat tässä lakiesityksessä sisällä, jotka vievät määräaikaissuoksien lisäksi vielä tätä huonompaan suuntaan.

Sitten kun näitä selvitysvelvollisuuksia määräajan päättyessä pitää tehdä, niin eikös tämä hallitus sen selvitysvelvollisuuden tehnyt sellaiseksi, että se on tämmöinen vähän yleispiirteinen, ei mitään määrämuotoa sen sisällöstä, selvityksen relevantteja tietoja ei ole määritelty, eikä selvityksen jättämistä, jos sitä ei tehdä, ole sanktioitu millään tavalla.

Meillä on tällaisia puutteita täällä näin, ja kun näitä nyt sitten monia tämän kokonaisuuden kannalta katsotaan, niin määräaikaissuudet lisääntyvät ja sitten näitä velvoitteita koko ajan viedään huonompaan suuntaan ja viedään koko ajan siihen suuntaan, että ihmiset ovat hyvin epävarmoissa työsuhteissa näitten osalta. Tätä lakiesitystä pienesti korjattiin: Kun siellä oli ensin, että kolme perusteetonta määräaikaista työsuhdetta vuoden aikana voitiin samalle henkilölle laittaa, niin se muuttui yhteen. Sitten se aika, jolloin uudestaan voitiin tarjota, oli kaksi vuotta, ja se pidennettiin viiteen vuoteen. Eli pieniä muutoksia tehtiin, mutta nämä eivät muuttaneet tämän lain koko sisältöä, ja sen vuoksi lakia ei voinut pykälämuutoksilla korjata sellaiseksi, että siitä olisi voinut tulla hyvä. Niinpä me tulemme esittämään toisessa käsittelyssä näiden lakiehdotuksien hylkäämistä kokonaisuudessaan.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Viitala.

18.30 Juha Viitala sd: Arvoisa rouva puhemies! Tässä tuli hieman kiire istuntosaliin, mutta juuri kerkesin vähän hengästyneenä puhumaan.

Mutta mennään sitten tähän erittäin tärkeään asiaan, eli nyt ollaan jälleen heikentämässä palkansaajan asemaa, ja me ollaan aivan liian monta kertaa tässä samassa tilanteessa tässä istuntosalissa oltu. Itsellenikin on aika paljon kokemusta työelämän edunvalvontatouhuista, ja olen valitettavasti ollut turhan monissa yt-menettelyissä mukana neuvottelijana. Voin sanoa, että siinä ihmisen, palkansaajan, asema ja perheen elämä muuttuvat aika nopeasti, kun kohtaa yt-menettelyt. Nyt kun näitä aikoja vielä lyhennetään, niin siinä tavallisen nopeasti ihmisen elämä muuttuu ja se kyky reagoida tietenkin heikkenee siinä samaan aikaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2026 vp

Tätä ketjuttamista, mitä pelkään tosi paljon, että se lisääntyy, olen valitettavasti nähnyt työelämässä kohtuullisen läheltäkin ja jopa tilanteita, että kymmenvuotismitalin on saanut henkilö, joka on määräaikaisilla työsuhteilla. Tämä on sellainen asia, että se minua ihmetyttää tosi paljon, jos kymmenen vuotta on henkilön työpanos kelvannut yritykselle ja ilmaisen iso tarve on ollut, koska on niin pitkään siinä ollut määräaikaisilla ja niitä on aina jatkettu. Minä ymmärrän yrityksen näkökannan siinä, että tällainen henkilöhän on tosi hyvä henkilöresurssi sille yritykselle, koska hänellä on ammattitaito, hän voi tulla ilman perehdytyksiä tai ainakaan mitään raskaita perehdytyksiä ja työhön opastuksia takaisin aina töihin, kun hänelle soitetaan sinne kotiin.

Tämäntyyppinen työelämän epätasa-arvo ei saisi lisääntyä, mutta tämä laki kyllä mahdollistaa tämäntyyppistä toimintaa yhä enemmän. Valitettavasti tietenkin tässä työelämässä kohdistuu nyt enemmän naisiin tämäntyyppinen epätasapaino, mitä tämä laki tuo tullessaan. Eli tämmöinen huoli tähän väliin, ja kiitos vielä, arvoisa puhemies, että teillä oli malttia hieman odottaa, että pääsin paikalleni. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Hyvää kannattaa aina odottaa. [Naurua] — No niin, sitten edustaja Lindtman.

18.32 Antti Lindtman sd: Arvoisa puhemies! Työelämän epävarmuus ja erityisesti naisten ja nuorten naisten asema työelämässä on puhuttanut viime aikoina erittäin paljon, koska tämä hallitus on kokoomuksen johdolla tuonut lukuisia esityksiä, jotka heikentävät ennen kaikkea naisten asemaa työelämässä: esimerkiksi aikuiskoulutustuki, suurin osa käyttäjistä on naisia; valtakunnansovittelijan käsien sitominen, jota monet kutsuvat palkka-kuoppalaiksi, joka kohdistuu ennen kaikkea naisiin. Monet työelämän heikennykset ovat heikentäneet työelämässä nimenomaan heidän asemaansa, jotka muutenkin ovat olleet epävarmassa asemassa.

Ja nyt hallitus on tuonut eduskuntaan esityksen, joka sen omanikin arvion mukaan lisää naisiin kohdistuvaa raskaus- ja perhevapaasyrjintää, kaikkien näiden heikennysten päälle. Ja mitä tekee kokoomus? Juuri silloin, kun se tuo tämän esityksen eduskuntaan, se aloittaa tuolla sosiaalisessa mediassa kampanjan teemalla ”Nyt loppu raskaussyrjinnälle”. [Niina Malm: Aivan järkyttävää!] Arvoisa puhemies, onhan tämä jo härskiuden huippu jopa kokoomukselta. Ilmainen vinkki, hyvät kokoomuslaiset: Jos te haluatte ihan aidosti vähentää raskaus- ja perhevapaasyrjintää, niin siihen on helppo keino. Älkää tuoko tänne eduskuntaan esityksiä, jotka lisäävät sitä. Tai jos te tuotte, niin kuunnelkaa suomalaisia naisjärjestöjä, kuunnelkaa edes teidän omaa naisjärjestöänne ja vetäkää ne esitykset täältä pois.

Arvoisa puhemies! Nyt täällä olisi mahdollisuus puolustaa naisten asemaa työelämässä ja pitää huoli työelämän tasa-arvosta, vähentää sitä tai ainakin estää epätasa-arvon lisääminen. Mutta en minä täällä kovin paljon kokoomuslaisia näe puolustamassa edes tätä esitystä, joitakin kyllä, mutta ei ainakaan naisten oikeuksia.

Arvoisa puhemies! Luin Helsingin Sanomista, että kokoomuksen puoluesihteerin oli kovin huolissaan naisten tuesta kokoomukselle, kokoomuksen naiskannatuksesta. Jään kysymään kyllä, oliko tämä huoli aitoa, kun ei täällä kokoomuksesta näy paljon, ei juuri ketään, ei naisia, vain muutamia, ja yksikään niistä puheenvuoroista ei huomioi nyt sitä epätasa-arvoa, jota tässä ollaan lisäämässä. Joten, arvoisa puhemies, ilmainen vinkki kokoomukselle: jos te haluatte vähentää naisiin kohdistuvaa raskaus- ja perhevapaasyrjintää, niin älkää tuoko eduskuntaan esityksiä, joilla te lisäätte sitä. Ettekö te nyt edes tässä asiassa voisi edes

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2026 vp

hiukan kuunnella suomalaisia naisia, naisjärjestöjä niin että ette veisi tätä epätasa-arvoa lisäävää lakiesitystä läpi? Arvoisa kokoomus, miksi teidän korvanne ovat niin kovat suomalaisille naisille, jopa teidän omille naisjärjestöillenne? Eikö tässä nyt olisi mahdollisuus herättää hiukan sitä toivoa, kallistaa korvaansa? Tämä esitys teidän omankin arvionne mukaan uhkaa lisätä raskaus- ja perhevapaasyrjintää. Alan epäillä, onko kokoomuksen huoli heidän naiskannatuksensa hupenemisesta edes aito.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Suhonen.

18.36 Timo Suhonen sd: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Olemme tässä salissa useissa puheenvuoroissa saaneet kuulla ja on todistettu se, että tämäkin hallituksen esitys työelämäuudistuksista on täysin järjetön. Meillä onkin tästä vastalause mietinnössä, ja otan täältä siitä pieniä otteita: ”Hallituksen tähänastiset, yksipuolisesti työnantajan määräysvaltaa liisänneet ja työntekijöiden työsuhde- ja työttömyysturvaa heikentäneet toimet eivät ole toimineet lainkaan hallituksen kertomilla tavoilla. Tällä esityksellä Orpon hallitus jatkaa valitsemallaan linjalla, joka lisää turvattomuutta työelämässä ja vie Suomea pois pohjoismaisen sopimisen linjalta.

Orpon hallitus haluaa esityksellään mahdollistaa määräaikaisten työsopimusten perusteettoman solmimisen. Lisäksi takaisinottovelvollisuus poistetaan alle 50 henkeä työllistäviltä yrityksiltä ja lomautusilmoitusajat puolitetaan 14 päivästä 7 päivään.” Näistä asioista pidän vielä omat puheenvuorot.

Tätä määräaikaisten työsopimusten perusteettomuutta perustellaan erityisesti pk-yritysten toimintaedellytysten vahvistamisella ja rekrytointikynnyksen madaltamisella. ”Sen soveltaminen ja vaikutukset koskevat kuitenkin kaikkia työnantajia, myös julkista sektoria, jossa jo nykyisellään käytetään noin 25 prosenttia määräaikaista työsopimuksia. Esitys on EU:n määräaikaisdirektiivin vastainen, jonka nimenomaisena tarkoituksena on vähentää määräaikaisten työsopimusten käyttöä ja estää epäedullisimpien työehtojen soveltaminen määräaikaisiin työntekijöihin. Perusteettomilla määräaikaistyyppisillä työsopimuksilla lisätään määräaikaisten työntekijöiden työelämän epävarmuutta, jolla on myös taloudellisia vaikutuksia heidän siviilielämäänsä. Heidät asetetaan eriarvoiseen asemaan työpaikoilla verrattuna työntekijöihin, joilla on perusteltu määräaikainen tai toistaiseksi voimassa oleva työsopimus. Lisäksi 12 kuukauden perusteltu määräaikainen työsopimus voidaan katsoa pidennetyksi koeajaksi.

Esityksessä myönnetään, että se lisää raskaus- ja perhevapaasyrjintää. Se osuu pahiten erityisesti naisiin ja nuoriin heikentäen työelämän tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista. Määräaikaisten työsopimusten käyttö on jo nyt yleisempää julkisella sektorilla, jossa työskentelee paljon naisia, ja mahdollistamalla tämän esityksen muutosten käyttö myös siellä, on se omiaan heikentämään entisestään naisten asemaa työelämässä. Raskaus- ja perhevapaasyrjintä on yleisin syy tasa-arvovaltuutetun työelämäsyrynnän yhteydenotoissa.

Hallituksen esitystä ovat julkisesti vastustaneet kaikkien puolueiden naisjärjestöt, ay-liike kuin myös oppositiokin. Lisäksi sille ei voida laskea lainkaan työllisyysvaikutuksia, saati parantavia vaikutuksia tuottavuuteen. Epävarmuus työelämässä laskee tuottavuutta eikä sitouta työntekijöitä. Esityksen perusteet ja tavoitteet eivät täsmää sen sisältämien lainsäädäntömuutosten suhteen. Pienet muutokset esitykseen eduskuntakäsittelyssä eivät muuta merkittävästi sen mukanaan tuomia haitallisia vaikutuksia.”

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2026 vp

Tässä siis jo ihan selkeitä kirjauksia siitä, mitä tämä määräaikaisten työsopimusten perusteettomuus tuo tullessaan. Muissa puheenvuoroissa otan kantaa sitten näihin muihin heikennyksiin. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lundén.

18.39 Mikko Lundén ps: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Heti kärkeen minä tahdon kiittää oppositiota, kun olette näin sankoin joukoin tätäkin lakiesitystä vastustamassa. Kaikkeaa kritiikkiä minä en oikein ymmärrä, mutta minä olenkin tällainen yksinkertainen maalaispoika, joka tällä hetkellä työllistää kahdeksan henkilöä, joista seitsemän on naisia ja yksi on mies, ikähaarukka on 16:sta eteenpäin. Itse asiassa sen verran minä haluan hehkuttaa heitä vielä, että pari viikkoa takaperin tuli asiakastytyväisyystutkimukset ja edustamani yritys sai todella hyvät pisteet siitä, mutta se johtuu varmaan siitä, että minä olen täällä pöntössä heilumassa ja työntekijät hoitavat tonttia enemmän kuin hyvin. Joka minut tuntee, tietää, että varmasti vien tässä lähiaikoina viikonloppuna porukani jonnekin pidemmälle lounaalle.

Mutta minä teen nyt ihan toisen näkökulman tähän asiaan, mitä olen nyt kuullut tässä viimeisen tunnin verran, eli, arvoisa rouva puhemies, työllisyyttä seurataan hyvin tarkasti. Julkisessa keskustelussa käydään läpi, montako ihmistä siinä kuussa on työllistynyt ja kuinka moni on edelleen ilman työpaikkaa. Julkisessa keskustelussa puhutaan kuitenkin aivan liian vähän siitä, mitä tapahtuu sillä hetkellä, kun yrittäjä tekee päätöksen palkata sen ensimmäisen tai jopa seuraavan työntekijän. Ne päätökset eivät synny kevyesti. Yrittäjän näkökulmasta palkkaaminen on käytännössä aina riski. Vaikka työvoimalle olisi tarve, yrittäjä joutuu punnitsemaan epävarmuuden keskellä eri vaihtoehtoja ja käymään läpi miellessään myös niitä tilanteita, joissa kaikki ei menekään suunnitelmien mukaan. Monelle pienyrittäjälle työntekijän palkkaaminen onkin yksi suurimmista päätöksistä, mitä yrityksessä voidaan tehdä. Tässä taloustilanteessa moni yrittäjä haluaisi työllistää ihmisiä, mutta he eivät uskalla sitoutua heti pysyvään työsuhteeseen, ja juuri siksi me tarvitsemme tätä lakimuutosta.

Arvoisa rouva puhemies! Tässä lakimuutoksessa ei ole tarkoitus huonontaa työntekijöiden asemaa työmarkkinoilla vaan helpottaa ihmisten työllistymistä. Tämän muutoksen myötä annamme yrityksille mahdollisuuden tehdä enintään vuoden mittaisen määräaikaisen työsopimuksen ilman erillistä perustetta silloin, kun kyse on ensimmäisestä työsuhteesta työnantajan ja työntekijän välillä. Samalla valiokunta on tehnyt esitykseen merkittäviä tiukennuksia nimenomaan suojatakseen työntekijöitä. Esimerkiksi tarkasteluaikaa pidennettiin viiteen vuoteen, eikä tällaisia määräaikaisuuksia ole jatkossa mahdollista ketjuttaa ollenkaan. Käytännössä tällainen määräaikainen työsopimus voidaan tehdä vain yhden kerran, eli palkkaamiseen annetaan joustoa mutta samalla turvataan työntekijän oikeuksia.

Arvoisa rouva puhemies! Jos työntekijän palkkaamisessa nähdään yrittäjän näkökulmasta suuria riskejä, vaihtoehtona on usein se, ettei työpaikkaa synny ollenkaan. Määräaikaisessa työsuhteessa sen sijaan on mahdollisuus sille, että työntekijä voidaan parhaassa tilanteessa myöhemmin vakinaistaa, eli tämä on työllisyyttä edistävä toimi, vaikka oppositio muuta väittäisikin. Esimerkiksi moni nuori tarvitsee sen ensimmäisen mahdollisuuden päästä työelämään kiinni, ja varttuneemmalla työnhakijalla voi olla tarve uuden työuran alulle pitkän työttömyyden jälkeen. Yritykselle ja yrittäjälle määräaikaisen työsuhteen tarjoaminen voi olla turvallinen ensimmäinen askel rekrytointiin. Työntekijälle se taas voi

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2026 vp

olla alku kokonaan uudelle ja pitkälle työuralle. Lisäksi täytyy muistaa, että lyhytkin työsuhte on aina parempi vaihtoehto kuin työttömyys.

Arvoisa rouva puhemies! Jotkut ovat olleet huolissaan syrjinnän lisääntymisestä tämän lakimuutoksen myötä. Syrjintä on jatkossakin, edelleen laitonta. Jos määräaikaisuutta käytetään lainvastaisesti, työsuhte katsotaan toistaiseksi voimassa olevaksi. Lisäksi työnantajalle tulee velvollisuus selvittää työn jatkumahdollisuudet ja tarjota työtä uudelleen, jos samoihin tehtäviin palkataan uusia työntekijöitä. Vastuullinen yrittäjä tietää sen, että yrityksen tärkein resurssi on osaavat, ammattitaitoiset ja hyvinvoivat työntekijät. Siksi suurin osa yrittäjistä haluaa sitouttaa hyvät työntekijät pitkäksi aikaa yritykseen. Se on myös yrityksen etu, kun ei tarvitse kouluttaa ja perehdyttää aina uusia työntekijöitä. Mutta joskus tähän päästäkseen tarvitaan enemmän joustoa työmarkkinoille, esimerkiksi se vuoden määräaikaisen työsuhteen mahdollisuus.

Arvoisa rouva puhemies! Esityksessä helpotetaan myös lomautusilmoitusaikaa ja rajataan takaisinottovelvollisuutta kaikkein pienimpien yritysten osalta. Nämä ovat tarvittavia ratkaisuja sellaisiin tilanteisiin, joissa yrityksen toimintaympäristö muuttuu hyvin nopeasti ja yllättäen. Pienellä yrityksellä ei ole mitään suurta henkilöstöhallintoa eikä ylimääräisiä puskurirahastoja, joilla varaudutaan suuriin muutoksiin.

Arvoisa rouva puhemies! Jos yllättävässä tilanteessa yrittäjä ei voi reagoida riittävän nopeasti, pahimmassa tapauksessa seurauksena voi olla konkurssi tai pysyvät irtisanomiset. Siksi mahdollistamalla joustavuuden voimme pelastaa työpaikkoja. Suomi tarvitsee yrittäjiä ja yrityksiä. Samalla meidän pitää mahdollistaa niille sellainen ympäristö toimia, jossa on helppo palkata ja työllistää ihmisiä. Tämän lakimuutoksen myötä rohkaisemme yrittäjiä palkkaamaan työvoimaa ja edesautamme suomalaista työllistymistä. — Kiitos, arvoisa rouva puhemies.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Rantanen, Piritta.

18.43 **Piritta Rantanen sd:** Arvoisa puhemies! Mehän emme siis missään tapauksessa ole tästä edustaja Lundénin kanssa eri mieltä, etteikö esimerkiksi ensimmäisen työntekijän palkkaamista pitäisi helpottaa, mutta nythän ongelma on se, että te olette tehneet esityksen, joka ei koske vain sitä ensimmäisen työntekijän palkkaamista. Emme ole ollenkaan eri mieltä siitä, etteikö sille nuorelle se ensimmäisen työpaikan saaminen ole erittäin tärkeää, mutta kun te ette ole rajanneet tätä koskemaan vain nuoria. Eikä ole kysymys edes siitä, että kun yrittäjillä ei ole puskuria — ei ole myöskään sillä työntekijällä puskuria viedä käräjille sitä asiaa, jos häntä on syrjitty, mutta se vaatii sen puskurin, jotta hän uskaltaa sen tehdä. Ei tule automaattisesti lappua siitä, että nyt sinua on syrjitty ja nyt sinä saat oikeutta, vaan oikeudessa pitää hakea sitä oikeutta, ja se ei ole mitenkään yksinkertaista. Ei sillä yrittäjällä ole sitä puskuria välttämättä, mutta ei takuulla ole sillä työntekijällä puskuria siihen, että hän uskaltaa sen syrjintätapauksessakaan viedä eteenpäin.

Haluan palata tähän, mitä jo alun perin ajattelin — mutta erittäin hyviä huomioita oli, että näistä perusasioista me emme ole eri mieltä, vaan siitä tavasta, jolla te yritätte hoitaa tätä ongelmaa, ja se tapa on aivan väärä: Esimerkiksi asiantuntijakuulemisissa me kuulimme, että asiantuntijoitten työ sopimuksista jopa neljäsosa on määräaikaisia. Meillä on ehkä sellainen kuva, että tämä koskee vaikka sitä kaupan alaa tai julkista alaa, mutta on erittäin tärkeää huomata, että asiantuntijoittenkin työsuhteista jopa neljäsosa on määräaikaisia.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2026 vp

Kyllä se on aivan selvää, että se tulevaisuudenusko heikkenee ja epävarmuus lisääntyy, niin kuin tässä on jo monta kertaa todettu.

En malta olla vielä lisäämättä sitä seikkaa, että täällä ovat etenkin kokoomuspuolen edustajat julistaneet, kuinka hallinnollista taakkaa nyt vähennetään ja kuinka se on ollut hallituksen suurimpana asiana, että hallinnollinen taakka kautta linjan vähenee, mutta nyt-hän te lisäätte sitä hallinnollista taakkaa. Nimenomaan tämän perusteettoman määräaikaaisuuden johdosta työnantajan on pidettävä kirjaa siitä, kuinka kauan se työsopimus kestää, kuinka monta niitä työsopimuksia on ja tehtävä työntarjoamisvelvollisuus, ja kyllä siellä asiantuntijakuulemisessa kuulin, että nimenomaan tämä on erittäin hankala hallinnollinen himmeli, joka johtaa hallinnollisen taakan kasvamiseen. — Jatkan taas seuraavassa. Kiitos, puhemies.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Malm.

18.46 **Niina Malm sd:** Arvoisa rouva puhemies! Ihan ensiksi onnittelut Lundénille tästä palkinnosta ja nimityksestä. [Mikko Lundén: Kiitos!] Se on aina ilo kuulla, että tässäkin talossa on osaamista myös henkilökunnan johtamiseen. Sehän kertoo siitä, että työ on tuotavaa ja työssä voi itse olla vaikutusvaltainen, kun tällaisia palkintoja saa.

Mutta muutama asia, joihin on pakko ottaa tässä kantaa. Edustaja Lundén, te sanoitte, että riski on aina työnantajalla. No, nythän on käynyt niin, että tätä riskiä on siirretty tässä viime vuosina työntekijälle koko ajan enemmän ja enemmän. Tämä alkoi jo siitä Sipilän kikystä, ja sieltä niitä kiky-piiskoja on edelleen julkisella sektorilla. Tällä hetkellä noin kaksi miljardia vuodessa on siirretty työttömyysturvamaksuja ja työeläkemaksuja työnantajalta työntekijälle. Kuinka paljon vielä pitää sitä riskiä siirtää työntekijälle? Pitääkö sitä siirtää niin paljon, että loppupeleissä voi maksaa työnantajalle siitä, että saa käydä töissä? Tämähän on loputon tie, jos tälle tielle lähdetään, ja tällä tiellä hallitus nyt on.

No, toinen kysymys on sitten tämä kokoomuksen ongelma, että he eivät kuuntele naisjärjestöjä, eivät edes omia naisjärjestöjään. Samaan aikaan, kun hallituspuolueista paljon käytetään puheenvuoroja siitä, että täytyy tehdä perhemyönteistä politiikkaa, hallitus itse omilla päätöksillään vie tulevaisuudenuskon suomalaisilta ja varsinkin suomalaisilta nuorilta perheiltä. Se, että työsopimus on kolmen kuukauden mittainen tai puolen vuoden nollatuntisopimus, jolla ei niitä tunteja välttämättä edes tule, ei anna tulevaisuudenuskoa. Se ei anna toivoa siitä, että palkka tulee ja mahdollisesti voi sen auton vaihtaa tai asunnon ostaa. Se on surullista, koska jotain, jota tämä maa nyt tarvitsee, on tulevaisuususkkoa. Valitettavasti hallitus tällä omalla lainsäädäntöpaketillään vie tulevaisuususkkoa nuorilta mutta erityisesti nuorilta naisilta. Toivoisin, että tässä kuunneltaisiin edes niitä omia naisjärjestöjä.

No, tätä on perusteltu sillä, että parannetaan tasa-arvolakia. Jos hallitus ei toisi tällaista esitystä, tämä tasa-arvolain tuominen tänne ei olisi ehkä edes tarpeellista. Hallitus siis itse maalaa ruosteen päälle, korjaa rikkiäisen renkaan purkalla. Tämä on varsinaista spinnausta, sitä oravan huutamista, niin että saadaan siitä itse asiasta huomio pois mukamas näennäisiin tasa-arvoparannuksiin, mitkä eivät pidä paikkaansa. Te itse olette luoneet tämän tilanteen, joka ei ole varsinkaan nuorille naisille edullinen.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lyly.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2026 vp

18.50 **Lauri Lyly sd:** Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen esitykset 39 ja 45, jotka koskevat tasa-arvolakia ja tasa-arvotoimielimiä, tulevat tänne saliin varmaan lähitulevaisuudessa, pääsemme keskustelemaan niistä, mutta lyhyesti voin sanoa niistä hallituksen tänään mainostamista tasa-arvolain muutosehdotuksista, että ne tavallaan käytännössä korjaavat, laittavat lainsäädäntöön ne asiat eli tämän oikeuskäytännön, mikä tällä hetkellä toteutetaan, että siellä ei ole mitään merkittävää uutta tulossa. Sitä ei kannata tässä kauheasti mainostaa.

Se, mikä tässä vielä on jäänyt huomiotta, on se, että kyllähän tosiasia on, että tässä kritisoidaan nyt nimenomaan näitä määräaikaisia. Kun Akava Works on kysynyt raskaussyrjinnän kokemuksista, niin ne ovat selvästi yleisempiä määräaikaisissa työsuhteissa: 44 prosenttia on kokenut määräaikaisissa, kun toistaiseksi voimassa olevissa 18 prosenttia. Eli on todella selvästi korkeampi se raskaus- ja perhevapaasyrjintä, erityisesti raskaussyrjintä, tuolla määräaikaisissa työsuhteissa. Nämä ovat niitä asioita, jotka meidän pitää huomioida. Sitten kun katsotaan näistä ammattiryhmistä, niin palvelu- ja myyntityöntekijöistä 73 prosenttia on naisia ja nimenomaan määräaikaisissa työsuhteissa, todella isoja määriä. Nämä koskevat ihan tavallisia ihmisiä tuolla työpaikoilla.

Arvoisa rouva puhemies! Täällä vielä, kun näistä lain yksityiskohdista puhutaan, lomautusilmoitusaika lyhennetään 14:stä 7 päivään, ja tänne lakiesitykseen on taas tuotu uusia toimijoita sopijoiksi. Kun ennen ne ovat olleet luottamusmies- ja luottamusvaltuutetut, paikallisen sopimisen paketissa oli tämä näin, niin nyt sinne tuotiin yhteistoimintaedustajia, joilla ei ole työehtosopimustoiminnan oikeutta sopia, ja nyt tällä yritetään tuoda taas sellaisia edustajia, jotka eivät kuulu työehtosopimus- ja työehtojen neuvottelujen piiriin. Eli sotketaan tätä olemassa olevaa työmarkkinakäytäntöä monella tapaa, ja siinä mielessä tämä lakiesitys on huono.

Sitten hallituksen omassa lakiesityksessä perusteluissa vielä tuodaan esiin se, että kun katsotaan määräaikaisten työsuhteitten määrää, niin se heikentää tuottavuutta. Täällä itse todetaan, että yhden prosentin kasvu määräaikaisen työvoiman osuudessa laskee tuottavuutta 0,2—0,3 prosenttiyksikköä, eli tämä heikentää tuottavuutta. Tässä pitäisi Suomessa pärjätä parempaan suuntaan, ja tuottavuus on yksi niistä tekijöistä. — Kiitos. [Helena Marttila: Ja oliko työllisyysvaikutuksia?] — Ei työllisyysvaikutuksia.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Viitala.

18.53 **Juha Viitala sd:** Arvoisa puhemies! Olen aiemmin toiminut 13 vuotta työsuojeluvaltuutettuna isossa globaalissa yrityksessä ja nähnyt monenmoista työelämäasiaa ja valittavan monet yt-neuvottelutkin käynyt neuvottelijana. Ymmärrän oikein hyvin sen, että erikokoisilla yrityksillä on erilaisia tarpeita ja haasteita ja toimintaympäristöt ovat hyvin erilaiset eri yrityksillä. Tämän vuoksi arvostankin suuresti sitä, mitä kuulimme puhujajokrokkeelta edustaja Lundénilta. Hän on poistunut jo salista, mutta oikein mielelläni kuuntelin hänen terveisiään omasta yritystoiminnastaan, ja arvostan sitä kyllä suuresti.

Hallitus on ottanut kyllä tietynlaista riskiä näissä palkansaajan aseman heikentämisissä ja siinä, että se pyrkii näin radikaalisti muuttamaan työelämää yhden hallituskauden aikana ja horjuttaa sitä hyvinvointia myös siellä työpaikoilla näillä toimenpiteillään. Näillä suunnitelluilla muutoksilla on aika paljon negatiivisia välillisiä vaikutuksia työn tuottavuuteen, mitä edustaja Lyly edellisessä puheenvuorossa hyvin otti esille. Niitä ei ole kyllä arvioitu riittäväällä tavalla.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2026 vp

Ihan esimerkiksi nämä kaikki lakimuutokset heikentävät työhyvinvointia hyvin runsaasti. Tiedetään, että työhyvinvoinnilla on suuri vaikutus työn tuottavuuteen sitä kautta, että se inhimillinen pääoma, mikä ei ole koneissa ja laitteissa vaan on meissä ihmisissä, on se, mikä me innovaatioita ja uusia tuotteita luodaan. Nämä ovat kaikki nyt vastoin sitä, miten ihminen voi hyvin työssään, nämä heikentävät sitä tasapainoa. Minä pelkään, että sillä tavalla työn tuottavuus kärsii vielä enemmän niitten välillisten vaikutusten kautta kuin mitä edustaja Lyly otti esille prosentteina.

Eli kyllä me viedään työelämää tosi paljon väärään suuntaan. Sitten jos me vielä mietitään meitä Suomea: Ollaan pieni reunamarkkina Euroopassa. Meillä ei ole täällä liikaa vahvuuksia. Yksi vahvuus meillä on se osaaminen, mikä meillä on. Valitettavasti kyllä myöskin koulutuksesta on leikattu. Sellainen innovaatiopolitiikka pitäisi saada meille yhdeksi keskeiseksi, että me saadaan uusia korkean jalostusasteen vientituotteita, mutta se vaatii sitä, että meillä on hyvinvoivia työntekijöitä myös tulevaisuudessa, jotta he voivat luottaa siihen, että he sitoutuvat niihin yrityksiin pitkäksi aikaa.

Tämmöinen näkökanta vielä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Elomaa.

18.56 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Opposition edustajia on täällä kuusi, ja meitä hallituksen edustajia on tällä hetkellä kaksi. Minä pidän erittäin arvokkaana tätä meidän keskustelua. Kuuntelen ihan korvat höröllä tätä, ja otin itsekin puheenvuoron.

Me puhumme salissa nyt näistä määräaikaisista töistä, mitä hyvää ja mitä huonoa niissä on. Minun mielestäni kaikkea työtä pitää arvostaa, kaikki työ on arvokasta. Vakinainen työ, totta kai, luo turvaa ja siihen täytyy pyrkiä, mutta määräaikainen työ ja osa-aikatyö voivat olla osalle ihmisistä sopivakin työmuoto. [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Jos siitä saa päättää itse!] Tietenkään väärinkäytöksiä ja ketjuttamista ei tule hyväksyä, ja onkin hyvä nyt sitten seurata tilannetta, kuinka Suomessa tämä työkuva kehittyy. Tietysti täytyy tehdä parannuksia, jos tuntuu, että ketjuttamista tapahtuu ja se jatkuu jossain.

Alkuperäistä esitystä on korjattu, ja uskon, että ministeri otti huomioon kaikkien naisjärjestöjen jyrähtämisen. Myös perussuomalainen naisjärjestö oli mukana tässä kritiikissä.

Pienten yritysten mahdollisuus palkata työntekijöitä on taloudellisesti nyt tosi vaikea. Työ jatkuu varsinkin sen suhteen, että työntekijät ja yritykset puhaltaisivat yhteen hiileen. Minua on vuosikymmeniä mietityttänyt ja harmittanut se, että työntekijät ja yritykset laitetaan jotenkin vastakkain, kun meidän pitäisi yhdessä toimia ja ajatella Suomen ja meidän suomalaisten parasta. Itse olen ollut röntgenhoitajana määräaikaisissa töissä, ja hyvin pitkän aikaa olen työllistänyt itseäni ihan muissa hommissa. Molemmissa on omat hyvät puolensa ja omat hankaluutensa.

On hienoa, että me keskustelemme täällä, vaikka jääkiekkomatsi... En tiedä, onko se jo menossa. [Piritta Rantanen: Menossa!] — Oho, okei. Rantanen pitää sitten meidät ajan tasalla. [Naurua] — Mutta kuitenkin arvokasta keskustelua, kiitos siitä.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Suhonen.

18.58 Timo Suhonen sd: Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Elomaa varsin viisaita sanoja, eli lähinnä se, kun totesitte hienosti, että pitäisi enemmän olla yhteistyötä ja enemmän sopimista ja enemmän sitä hyvää yhteistä tekemistä eikä vastakkainasettelua. Olen sa-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2026 vp

maa mieltä. Kunpa tämä näkyisi siellä hallituksen esityksissä ja päätöksissä liittyen työelämäkysymyksiin, joita tällä kaudella on tullut noin kolmisenkymmentä, ja kaikki ovat sen kaltaisia, että työntekijöitten työsuhdeturvaa on heikennetty.

No, nyt tässä esityksessä, missä on puhetta ollut määräaikaisten perusteettomien työsuojimusten tekemisestä, on myös tämä esitys tästä takaisinottovelvoitteen poistamisesta 50 henkeä työllistäviltä yrityksiltä. Täällähän todetaan meidän vastalauseessa erittäin hienosti tämä asian pihvi näin: ”Valiokunnan asiantuntijalausuntojen mukaan takaisinottovelvoitteen poistaminen heikentää työntekijöitten työsuhdeturvaa. Kuitenkaan työnantajien työllistämismahdollisuudet eivät muutu merkittävästi, koska tuotannollisen ja taloudellisen irtisanomisperusteen sääntelykokonaisuuden, johon myös takaisinottovelvollisuus liittyy, mukaan tuotannollista ja taloudellista irtisanomisperustetta ei ole silloin, jos ’työnantaja on joko ennen irtisanomista tai sen jälkeen ottanut uuden työntekijän samankaltaisiin tehtäviin, vaikka hänen toimintaedellytyksensä eivät ole vastaavana aikana muuttuneet’. Lisäksi asiantuntijalausunnoissa tuotiin esiin, että takaisinottovelvoitteen poistaminen ei välttämättä helpottaisi työllistämistä. Työnantaja saattaa joutua odottelemaan entiseen tapaan neljä kuukautta irtisanottujen työntekijöiden työsuhteitten päättymisen jälkeen ennen kuin uskaltaa rekrytoida uutta työvoimaa. Siksi hallituksen olisikin esityksensä perusteissa pitänyt tuoda esiin työnantajille informaatiota siitä, että työntekijän rekrytointi pian irtisanomisen jälkeen voi johtaa siihen, että irtisanominen on ollut lainvastainen. Näin olen tämä muutos johtaa epäselviin tilanteisiin työpaikoilla ja on sitä myöten omiaan lisäämään mahdollisia tuomioistuinkäsittelyjä riitatilanteitten sattuessa.”

Arvoisa rouva puhemies! On kyllä todettava tässä se asia, että itse olin luottamusmiehenä tehtaalla Varkaudessa 13 vuotta ja sen 13 vuoden jakson aikana tapahtui paljon tähänkin asiakohtaan liittyviä tulkintoja, epäselvyyksiä. Jopa oikeusasteessa käytiin punnitsemassa, onko työnantaja toiminut oikein, onko takaisinottovelvollisuutta noudatettu vai ei. Elikkä haluan kuvata sen, että sen asian epäselvyys ja semmoinen mahdollisuus siihen, että sitä oikeustuomioistuimessa on jouduttu selvittämään, on ollut tätä ennen jo merkittävää. Ja nyt sitten kun tämä vielä tuodaan takaisinottovelvoitteen osalta näin muutettuna, että alle 50 työntekijän firmoissa sitä ei tarvitse noudattaa ollenkaan, niin kyllä minä olen sitä mieltä, että tällä voi olla merkittäviä riskejä, kuten tuossa kuvasin meidän vastalauseessakin, siihen, että käräjillä nähdään tai työtuomioistuimessa nähdään siltä osin selvittämässä siten, onko ollut peruste oikea vai ei ja mitä kaikkea on tapahtunut sen asian ympärillä. Joten tältä osin tämäkään kohta ja tämä lakiesitys takaisinottovelvoitteen osalta ei ole kyllä järkevä.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Rantanen, Piritta.

19.01 **Piritta Rantanen sd:** Arvoisa puhemies! Haluan vielä sanoa, vaikka edustaja Lundén kerkesi jo poistumaan, että hänellä oli erittäin hyvä puheenvuoro myös siitä, että vastuulliset yrittäjät toimivat oikein. Näinhän se onkin. Sehän on siis aivan loistavaa, että meillä on niitä vastuullisia yrittäjiä, jotka kantavat vastuunsa niin työntekijöistä kuin monesta muustakin asiasta. Mutta nythän onkin kyse tässä opposition kritiikissä siitä, että kaikki yrittäjät eivät toimi samalla tavalla.

Niin kuin tässä edustaja Elomaa edellä totesi, olen tismalleen samaa mieltä siitä, että kaikki työ on arvokasta. Näin sydämessäni erityisesti myös tunnen, ja nimenomaan meidän kaikkien pitäisi siihen pyrkiä. Mutta vielä tähän, että kaikkien pitäisi puhaltaa yhteen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2026 vp

hiileen ja olla tasa-arvoisia: Juuri näin. Sen vuoksihan me täällä oppositiossa olemme niin erityisen äkäisiä, kun kaikki ne esitykset, mitä työ- ja tasa-arvovaliokunnassa on ollut, ovat olleet työnantajille edullisia ja työntekijöille epäedullisia, ja se tasapaino puuttuu. Emme me täällä räkyisi viikosta toiseen, jos nämä asiat olisivat balanssissa. Se meidän suurin kritiikkimme perustuu juuri siihen, että nyt on tehty erittäin paljon vain työnantajia hyödyttäviä esityksiä ja unohdettu ne työntekijät.

Tässä on vaarana, että meille muodostuu sellainen kierre, että jos seuraava hallitus osuu olemaan vaikka sitten työntekijämyönteinen, niin sitten tehdään vain niitä työntekijäpuolen esityksiä, ja se ei ole kenenkään etu. Paljon parempi olisi, että niitä tehtäisiin tasapainoisesti puhaltamalla yhteen hiileen.

En malta olla vielä nostamatta esiin sellaista seikkaa, että meidän asiantuntijakuulemisissa todettiin, että yrittäjät eivät usko, että perusteettomia määräaikaista työsuhteita tehdään perustellun syyn sijaan. Nyt on kuitenkin Akava Works tehnyt tutkimuksen, jossa he ovat haastatelleet yrittäjiä ja niitä työnantajia, jotka arvioivat tämän lakimuutoksen vaikutuksia heidän työsuhdekäytäntöihinsä, ja 54 prosenttia näistä yrittäjistä on arvioinut, että he tulevat korvaamaan aiempia vakituisia työsuhteita perusteettomilla määräaikailla työsuhteilla. Siis 54 prosenttia niistä yrittäjistä, jotka aikovat ottaa tämän käyttöön, aikoo korvata näitä vakituisia työsuhteita tällä. Sekin on se peruste sille, miksi me täällä asiasta haluamme puhua ja miksi me toivomme, että nämä edustaja Elomaan kaltaiset puheenvuorot sieltä hallituksen rivistä nousisivat enemmän, jos tätä asiaa voitaisiin vielä korjata.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Malm.

19.04 Niina Malm sd: Kiitos, rouva puhemies! Kiitos edustaja Elomaalle tasapainoisesta puheenvuorosta.

Täytyy kuitenkin tähän todeta se, että kun tässä puheenvuorossanne totesitte, että täytyy seurata tilannetta, niin kyllä, tilannetta täytyy seurata, mutta ongelmahan on nyt siinä, että kuka sitä tilannetta seuraa. Kun tämä hallitus on tehnyt nämä hallinnon säästönsä, niin se tarkoittaa samaan aikaan sitä, että sieltä työsuojeluviranomaisilta on leikattu ja he ovat siinä tilanteessa, että heidän täytyy kohta ruveta valitsemaan, mihin he sen resurssin käyttävät, sen työajan. Seuraavatko he paikallisia sopimuksia, seuraavatko he näitä määräaikaissuusia, puuttuvatko he ehkä työperäisen hyväksikäytön ongelmiin? No, tällä hetkellä tilanne on se, että tähän viimeisimpään mainittuun heillä ei ole mahdollisuutta eikä resursseja, vaan ammattiyhdistysliike tekee sitä tällä hetkellä pääsääntöisesti. Nyt kun tämä hallinnon leikkausten vimma on hallituksella aina se paikka, josta kaikki valtion säästöt otetaan, niin tähän tulee tulevaisuudessa tarkoittamaan myös sitä, että ei näitä tosiaan tosiasiallisesti kukaan pysty seuraamaan eikä valvomaan, koska lupa- ja valvontaviranomaisella ei ole resursseja valvoa näitä kaikkia tehtäviä, joita nyt lisätään sinne hallituksen toimesta samaan aikaan kun rahoitusta vähennetään.

Se on minusta todella surullista, koska kuitenkin tässä on se taustavire, että yritettäisiin edes tehdä jotain hyvää, että yritettäisiin edes seurata, mutta se vain ei ole tosiasiallisesti mahdollista näiden hallinnon säästöleikkausten takia, ja tällä tavalla ne säästöt sitten realisoituvat oikeaan elämään. ”Työsuojeluviranomaisen näkökulmasta mahdollisuus tehdä määräaikaisten työsuopimus ilman laissa edellytettyä perusteltua syytä muuttaa työntekijän oikeudellista asemaa tavalla, jonka voidaan arvioida lisäävän syrjinnän riskiä käytännön työelämässä. Työsuojeluvalvonnassa esiin tulleiden havaintojen perusteella työntekijän ter-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2026 vp

veydentilaan, työkykyyn tai työpaikan epäkohtiin puuttumiseen liittyvät tilanteet voivat hyvinkin muuttua tosielämässä juuri sellaisiksi määräaikaisuuden päättämistilanteissa kuin koeaikapurku, yhtenä ongelmana. Kun työsuhde voi päättyä määräaikaisuuden päättymisen perusteella ilman työnantajan velvollisuutta osoittaa irtisanomisperusteen lainmuokaisuutta, tällaiset seikat voivat tosiasiallisesti jäädä oikeudellisen arvioinnin ja valvonnan ulkopuolelle.” Tämäkin on sieltä asiantuntijalausunnoista.

Eli kun hallitus tekee säästöjään ja näitä työelämän heikennyksiä, niin näistä ei tule mitään muuta kuin tarta pä tarta negatiivisessa merkityksessä, kerta toisensa jälkeen. Kerta toisensa jälkeen työntekijä on aina enemmän ja enemmän altavasteisessa asemassa.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lyly.

19.07 **Lauri Lyly sd:** Arvoisa rouva puhemies! Vuosikymmeniä olen ollut työmarkkinoilla tekemässä näitä työehtoja, ja kyllä täytyy sanoa, että sattuu sydämeen, kun täällä näitä esityksiä tulee koko ajan siihen suuntaan, että työntekijöitten asemaa huononnetaan ja ei käydä edustaja Elomaan tapaista vuoropuhelua siitä, että katsottaisiin balanssiin näitä asioita. Aina on työmarkkinoilta haettu ratkaisuja, kipeitäkin ratkaisuja, jotta on pystytty tekemään niitä, ja kullekin alalle aina on oikeita työehtoja. Nyt täällä yritetään tehdä lakisäätteisesti ylhäältä ja yksipuolisesti.

Arvoisa rouva puhemies! Tämä lakiesitys lisää määräaikaista työsuhteita, vaikka niitä pitäisi vähentää, ja se koskee sellaisiakin työnantajia eli julkista sektoria, jolla jo 25 prosenttia on määräaikaista, lisätään koko ajan, ja se koskee erityisesti naisia ja nuoria ja lisää raskaus- ja perhevapaasyrjintää. Sitten tämä murtaa sitä lähtökohtaa, että toistaiseksi voimassa oleva työsopimus on lähtökohta, ja murtaa sitä peruskirjaa, kun lisätään määräaikaista työsopimuksia, joilla vielä syrjäytetään toistaiseksi voimassa olevia työsuhteita. Sitten tämä tuo lisää epävarmuutta työelämään ja arkielämään. Tästä tulee pidennetty koeaika, vaikka muuta pitäisi olla, ja se lisää nyt todellakin epävarmuutta työmarkkinoille, jota tällä hetkellä sinne ei kaivata.

Me tarvittaisiin ennustettavuutta, ja tällä tavalla pitäisi viedä lakia eteenpäin. Sen vuoksi tulemme tätä lakiesitystä esittämään hylkäykseen seuraavassa käsittelyssä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Suhonen.

19.09 **Timo Suhonen sd:** Arvoisa rouva puhemies! Onhan tämä koko paketti, lakiesitys, mihin sisältyy kolme eri kohtaa, varsinainen kukkanen, voisi sanoa jopa, että voikukkanen. Olen pitänyt puheenvuoroja perusteettomista määräaikaistamisista ja takaisinottovelvoitteen poistamisesta alle 50 hengen työpaikoilla. Sitten täällä on tämä lomautusilmoitusajojen lyhentäminen.

Esityksen mukaan lomautusilmoitusajat lyhennetään 14 päivästä seitsemään päivään. Lisäksi esitetään, että jos työehtosopimuksessa on sovittu seitsemää päivää pidemmästä lomautusilmoitusajasta, voidaan paikallisella sopimuksella sopia työpaikkakohtaisesti lyhyemmästä lomautusilmoitusajasta. Sopijaosapuoleksi tällaiselle paikalliselle sopimukselle esitetään luottamusmiestä tai — jos luottamusmiestä ei ole valittu — luottamusvaltuutettua tai yhteistoimintaedustajaa. Työntekijän näkökulmasta seitsemän päivän lomautusilmoitusaika on todella lyhyt. Näin lyhyessä ajassa työntekijän on erittäin haastavaa reagoida lomautuksen aiheuttamaan palkanmenetykseen. Muun muassa lainoihin neuvoteltavat

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2026 vp

maksuvapaat, päivähoitopaikan keskeyttäminen määräajaksi, erinäisten tilausten peruuttaminen ja muut työntekijän tarvitsemat säästötoimet voivat olla jopa mahdollisia toteuttaa seitsemän päivän lomautusilmoitusajan kuluessa. Tällöin työntekijän taloudelliset menetykset tulevat kasvamaan lomautusten aikaistuesssa. Kielteiset seuraukset heijastuvat jo valmiiksi heikossa taloudellisessa asemassa tai tilanteessa oleviin työntekijöihin, erityisesti kun huomioidaan, että myös sosiaaliturvaa on yleisesti kiristetty.

Joten, arvoisa rouva puhemies, kyllä täytyy lopuksi todeta — aiemmissakin puheenvuoroissa olen sen esiin tuonut — että kyllähän tämä hallitus on merkittävästi heikentänyt, monella eri tavalla, työntekijöitten mahdollisuuksia ja turvaa työelämässä. Kuten olen todennut, kyllä tämä työelämän keikahduspiste on ylitetty mitä suurimmissa määrin, valitettavasti. Tämäkin lakiesitys, mitä nyt tässä käsitellään, tulisi ehdottomasti hylätä.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Viitala.

19.11 **Juha Viitala sd:** Arvoisa puhemies! Kyllä tässä työsuhdeturvan mureneminen ja epävarmuuden kasvu ovat nyt vaan valitettavasti käsillä. Jos tässä ihan nämä ydinasiat vielä kertaan ja itse asiassa peilaan ne työsuojeluviranomaisten toimintaan ja siihen, että on uusi Lupa- ja valvontavirasto perustettu, niin sitä kautta minulla on huoli siitä, miten työsuojeluviranomaisten resurssit tulevat riittämään, kun valiokuntakäsittelyn jälkeenkin tämän esityksen perusongelma säilyy kuitenkin muuttumattomana. Tämä esitys lisää määräaikaista työsuhteita ja erityisesti perusteettomia määräaikaissuhteita, ja vaikka tähän esitykseen on tehty muutoksia, mitä tässä keskustelussa on tuotu esiin, niin tämä kokonaisvaikutus ei kuitenkaan muutu: työnantaja voi edelleen tehdä vuoden mittaisen määräaikaisten työsuhteiden ilman perustetta ja sen jälkeen jatkaa työsuhdetta perustellulla määräaikaissuudella. Tämä avaa käytännössä sen väylän, jossa määräaikaissuhteita voidaan käyttää pysyvän työvoiman tarpeen hoitamiseen, ja se on omiaan lisäämään sitä epävarmuutta. Kun me mietitään taas niitä nuoria, jotka työelämään siirtyvät ja joilla pitäisi sitä tulevaisuudenuskoa löytyä, niin tämä ei sitä ole kyllä ainakaan vahvistamaan.

Samalla työnantajan velvollisuus arvioida työvoiman pysyvyyttä siirtyy käytännössä sivuun ensimmäisen sopimusvaiheen osalta. Tämä on työoikeudellinen muutos, joka murtaa nykyisen järjestelmän keskeisen periaatteen eli sen, että määräaikaissuus on poikkeus ja pysyvä työ pääsääntö. Kyllä tämä sen väylän taas avaa, että määräaikaissuhteista tulee enemmän sääntö kuin poikkeus. Se on selvää, että se kehitys ei ole linjassa EU:n määräaikaissuhteiden kanssa, jonka lähtökohta on päinvastainen, että määräaikaissuhteita tulisi vähentää eikä lisätä. Suunta on tässäkin jälleen täysin väärä. Seurauksena on se kehitys, että pysyvien työsuhteiden sijaan yleistyy epätyypillinen ja epävarmempi työsuhdemuoto eli määräaikaissuus. Hallitus kuitenkin aina perustelee työelämäheikkyyksiään työllisyyttä kasvattavilla vaikutuksilla, mutta ainoa, mikä tällä kasvaa, on se työelämän epävarmuus.

Kyllä, kuten tässäkin salissa on monesti todettu, hallituksen omassa esityksessä todetaan, että esitys voi lisätä raskaus- ja perhevapaasyrjintää. Tämä on mielestäni äärimmäisen vahva lause, kun se täällä on todettu, ja se ei ole mikään sivuseikka, vaan se on ihan suora tunnistettu riski, mikä nyt sitten mahdollistetaan työmarkkinoille. Kyllä meidän on ihan syytä olla aidosti huolissaan tämän lain vaikutuksista. — Kiitos.

Yleiskeskustelu päättyi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2026 vp

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 199/2025 vp sisältyvien 1.—3. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.